PIRMĀS INSTANCES TIESAS SPRIEDUMS
(otrā palāta paplašinātā sastāvā)

2005. gada 15. jūnijā *

Lieta T-17/02

Fred Olsen, SA, Santakrusa de Tenerife [*Santa Cruz de Tenerife*] (Spānija), ko pārstāv R. Marins Korea [*R. Marín Correa*] un F. Marins Rianjo [*F. Marín Riaño*], advokāti,

prasītājs,

pret

Eiropas Kopienu Komisiju, ko pārstāv H. Buendia Sjerra [*J. Buendía Sierra*], pārstāvis, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja,

* Tiesvedības valoda — spāņu.

ko atbalsta

Spānijas Karaliste, ko pārstāv N. Diasa Abada [*N. Díaz Abad*], *abogado del Estado*, kas norādīja adresi Luksemburgā,

persona, kas iestājusies lietā,

par lūgumu atcelt Komisijas 2001. gada 25. jūlija lēmumu par valsts atbalsta lietu NN 48/2001 — Spānija — Atbalsts kuģniecības sabiedrībai *Trasmediterránea* (OV 2002, C 96, 4. lpp.).

EIROPAS KOPIENU PIRMĀS INSTANCES TIESA
(otrā palāta paplašinātā sastāvā)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs J. Pirungs [*J. Pirrung*], tiesneši A. V. H. Meijs [*A. W. H. Meij*], N. Dž. Forvuds [*N. J. Forwood*], I. Pelikānova [*I. Pelikánová*] un S. Papasavs [*S. Papasavvas*],

sekretārs H. Palasio Gonsaless [*J. Palacio González*], galvenais administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2004. gada 13. jūlijā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Atbilstošās tiesību normas

I — *Kopienu tiesību normas*

A — *Regula (EEK) Nr. 3577/92*

1 Padomes 1992. gada 7. decembra regulas (EEK) Nr. 3577/92, ar ko piemēro principu, kurš paredz jūras transporta pakalpojumu sniegšanas brīvību dalībvalstīs (jūras kabotāža) (OV L 364, 7. lpp.), 2. panta 4. punktā pienākums sniegt sabiedriskos pakalpojumus ir definēts kā saistības, kuras attiecīgais Kopienas kuģu īpašnieks neuzņemtos vai neuzņemtos tādā pašā apjomā vai ar tādiem pašiem nosacījumiem, ja viņš ņemtu vērā savas komerciālās intereses.

2 Regulas Nr. 3577/92 4. pants nosaka, ka tad, ja dalībvalsts noslēdz valsts pasūtījuma līgumus vai uzliek pienākumu sniegt sabiedriskos pakalpojumus, to dara, nediskriminējot nevienu Kopienas kuģu īpašnieku. Turklāt dalībvalstu prasības attiecas tikai uz apkalpojamām ostām, sistemātiskumu, nepārtrauktību, biežumu,

pārvadājumu jaudu, piemērojamiem tarifiem un kuģa komandas komplektēšanu. Attiecīgā gadījumā visiem Kopienas kuģu īpašniekiem jābūt pieejamām kompensācijām par sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas pienākumu.

3 Regulas Nr. 3577/92 6. panta 2. punkts paredz, ka no Regulas Nr. 3577/92 īstenošanas uz laiku līdz 1999. gada 1. janvārim izslēdz kabotāžu attiecībā uz Kanāriju salu arhipelāgu.

B — *Regula (EK) Nr. 659/1999*

4 Saskaņā ar 4. panta 3. punktu Padomes 1999. gada 22. marta regulā (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma [88.] panta piemērošanai (OV L 83, 1. lpp.), "ja Komisija pēc iepriekšējas izskatīšanas konstatē, ka nav šaubu par to, ka paziņotais pasākums, ciktāl uz to attiecas [EK] līguma [87.] panta 1. punkts, ir saderīgs ar kopējo tirgu, tā nolemj, ka pasākums ir saderīgs ar kopējo tirgu".

5 Regulas Nr. 659/1999 26. panta 1. punkts ir šāds:

"Komisija publicē *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī* kopsavilkuma paziņojumu par lēmumiem, ko tā pieņem saskaņā ar 4. panta 2. un 3. punktu [..]. Kopsavilkuma paziņojumā norāda, ka lēmuma kopiju iespējams saņemt autentiskās versijas valodā vai valodās."

C — *Kopienas pamatnostādnes par valsts atbalstu jūras transporta nozarē*

6 Kopienas pamatnostādņu par valsts atbalstu jūras transporta nozarē (OV 1997, C 205, 5. lpp.) 9. punkts paredz nosacījumus un procedūras, saskaņā ar kurām tādu ekspluatācijas zaudējumu atmaksa, kuri radušies tieši saistībā ar atsevišķu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas pienākumu izpildi, nav valsts atbalsts EKL 87. panta 1. punkta nozīmē. Tomēr tas pats punkts paredz, ka "izņēmumi [attiecībā uz šiem nosacījumiem un procedūrām] ir pieļaujami, piemēram, saistībā ar kabotāžu ar salām, kas izpaužas kā regulāri prāmju pārvadājumi". Minētajā punktā ir norādīts, ka tādā gadījumā par pasākumiem ir jāpaziņo un Komisija tos izvērtē atbilstoši vispārējiem noteikumiem par valsts atbalstu.

D — *Paziņojums par Eiropas pakalpojumiem ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi*

7 Komisijas paziņojuma par Eiropas pakalpojumiem ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (OV 2001, C 17, 4. lpp.) 14. punkts ir šāds:

"Pakalpojumi ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi atšķiras no parastajiem pakalpojumiem ar to, ka valsts vara uzskata, ka to sniegšana ir nepieciešama pat tad, ja tirgus šo pakalpojumu sniegšanai nav pietiekami labvēlīgs [..]. Ja valsts varas iestādes uzskata, ka atsevišķi pakalpojumi ir pakalpojumi vispārējās interesēs un ka tirgus mehānismi, iespējams, nevar nodrošināt pakalpojumus pietiekamā apjomā, tās šo vajadzību apmierināšanai var izveidot noteiktu skaitu konkrētu pakalpojumu, nosakot pienākumus sniegt pakalpojumus vispārējās interesēs."

8 Komisijas paziņojuma par Eiropas pakalpojumiem vispārējās interesēs 22. punkts ir šāds:

"Dalībvalstu tiesības brīvi sniegt definīciju [pakalpojumiem ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi] nozīmē, ka dalībvalstīm pirmajām ir pienākums definēt, ko tās atzīst par [šādiem] pakalpojumiem [..], pamatojoties uz īpašām darbību pazīmēm; vienīgais ierobežojums ir pienākums pārliecināties, ka definīcijā nav acīmredzamu kļūdu. Dalībvalstis var piešķirt īpašas vai ekskluzīvas tiesības, kas vajadzīgas uzņēmumiem, kuriem uzdots sniegt šos pakalpojumus, reglamentēt minēto uzņēmumu darbības un, attiecīgā gadījumā, piešķirt tiem subsīdijas [..]. Pienākums izlemt, kāds pakalpojums ir uzskatāms par pakalpojumu vispārējās interesēs un kā tas ir sniedzams, pirmkārt attiecas uz vietējo līmeni. Komisijas uzdevums ir nodrošināt, ka izmantotie līdzekļi ir saderīgi ar Kopienu tiesību aktiem. Taču jebkurā gadījumā, lai varētu piemērot [EKL] 86. panta 2. punktā paredzēto izņēmumu, sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja uzdevums ir skaidri jādefinē un tam jābūt tieši uzticētam (to skaitā ar līgumiem) [..] valsts varas izdotā tiesību aktā. Šis pienākums ir vajadzīgs, lai nodrošinātu tiesisko drošību, kā arī pārskatāmību attiecībā pret pilsoņiem, un tas ir nepieciešams, lai Komisija spētu pārbaudīt, vai ir izpildīts samērīguma kritērijs."

II — *Spānijas tiesību normas*

A — *Karaļa dekrēts Nr. 1876/78*

9 1. pants 1978. gada 8. jūlija *Real Decreto* Nr. 1876/78, ar ko nosaka pakalpojumu sniegšanas sistēmu valsts nozīmes kuģošanas līnijās (1978. gada 10. augusta *BOE* Nr. 1876/78, 18761. lpp.; turpmāk tekstā — "Karaļa dekrēts Nr. 1876/78") ļauj Spānijas Transporta un sakaru ministram noslēgt ar sabiedrību *Trasmediterránea, SA* (turpmāk tekstā — "*Trasmediterránea*") līgumu, ar ko reglamentē pakalpojumus valsts nozīmes kuģošanas līnijās.

10 Atbilstoši Karaļa dekrēta Nr. 1876/78 2. pantam līgumam jebkurā gadījumā ir jāatbilst pamatprincipiem attiecībā uz tipveida nosacījumiem, kas pievienoti minētajam dekrētam (turpmāk tekstā — "tipveida nosacījumi").

11 Saskaņā ar tipveida nosacījumu pamatprincipu Nr. 5 jebkādas izmaiņas pakalpojumos, uz ko attiecas līgums, ir iespējamas tikai ar līgumslēdzējas iestādes atļauju.

12 Tipveida nosacījumu pamatprincips Nr. 25 paredz grāmatvedības mehānismu, sauktu par "valsts kontu", kurš ļauj noteikt valsts līdzekļu apmēru, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu līguma ekonomisku un finansiālu līdzsvaru. Šo apmēru reģistrē valsts kontā, kurā ir sadaļas "ekspluatācija" un "ieguldījumi". Katra no abām sadaļām ietver apakšsadaļas "ienākošās naudas summas" un "izejošās naudas summas", kam savukārt ir dažādi posteņi.

13 Atbilstoši tipveida nosacījumu A daļas a) punktā paredzētajam pamatprincipam Nr. 25 valsts konta sadaļas "ekspluatācija" ienākumi cita starpā ietver šādus elementus:

"1. Ieņēmumi no pārvadājumiem — Sabiedrības finansējumu galvenokārt veido pakalpojumu lietotāju maksa. [Līgumslēdzēja iestāde], piemērojot tirgus kritērijus, nosaka maksu, kura ir piemērojama [..] par [pakalpojumiem, ko sniedz] satiksmes līnijās, kas minētas pakalpojumu tabulā.

[..]

3. Valsts līdzekļi (ekspluatācija) — Par ienākumiem valsts konta likvidācijas nolūkā uzskata summas, ko valsts ieskaitījusi kā subsīdiju, ko katru gadu piešķir šī konta A) posteņa līdzsvarošanai un kam jābūt paredzētām valsts vispārējā budžetā."

14 Atbilstoši tipveida nosacījumu A daļas b) punktā paredzētajam pamatprincipam Nr. 25 valsts konta sadaļas "ekspluatācija" izdevumi cita starpā ietver šādus elementus:

"1. Ar pārvadājumiem un sabiedrībai piederošo kuģu ekspluatāciju saistītie izdevumi un izdevumi par kuģu īri saskaņā ar apstiprinātajiem līgumiem, to skaitā iepriekš piešķirto sociālo tiesību saglabāšana.

[..]

5. Vispārējās administratīvās izmaksas, kas rodas, sniedzot pakalpojumus valsts nozīmes kuģošanas līnijās, to skaitā izmaksas saistībā ar iepriekš atzīto sociālo tiesību saglabāšanu.

[..]

7. Sabiedrības peļņa — Pienākumu izpildei, kas tai uzlikti ar šo līgumu, sabiedrības rīcībā ir piešķirti līdzekļi un piemaksas, kas vajadzīgas, lai sāktu nepieciešamo tehnisko pārstrukturēšanu attiecībā uz ekspluatāciju un lai sasniegtu pietiekamu ekonomiskās darbības spēju, kas nodrošinātu pienācīgu pakalpojumu sniegšanu. Šajā

nolūkā sabiedrības peļņu veido procentuālā daļa no ienākošajām summām, kas ietver ienākumus no satiksmes ekspluatācijas un no pārvadājumiem un ēdināšanas; minēto procentuālo daļu katru gadu nosaka, aprēķinot attiecību starp valsts līdzekļiem ekspluatācijai, no vienas puses, un kopējām izejošajām summām, no otras puses, atņemot pašu peļņu.

Piemērojamā procentuālā daļa [ir apgriezti proporcionāla minētajai attiecībai]."

15 Atbilstoši tipveida nosacījumu B daļas a) punktā paredzētajam pamatprincipam Nr. 25 valsts konta sadaļas "ieguldījumi" ienākošās summas veido valsts līdzekļi. Saskaņā ar šo normu "par ienākošajām summām valsts konta likvidācijas nolūkā uzskata summas, ko valsts ieskaitījusi kā subsīdiju, ko katru gadu piešķir šī konta [sadaļas "ieguldījumi"] līdzsvarošanai un kam jābūt paredzētām valsts vispārējā budžetā".

16 Tipveida nosacījumu pamatprincips Nr. 26 paredz:

"Valsts līdzekļi tiek iemaksāti četrās daļās, katra ceturkšņa sākumā; pēc tam, aprēķinot konta saldo, tiek pārrēķināti procenti. Ja, likvidējot valsts kontu, konkrētajā finanšu gadā [..] rodas pārpalikums, tad šis pārpalikums paliek sabiedrības rīcībā un šo pārpalikumu reģistrē kā konta ienākošo summu nākamajam finanšu gadam [..]. Savukārt, ja, likvidējot valsts kontu, rodas deficīts, valsts no valsts vispārējā budžeta nākamajam finanšu gadam sedz šo deficītu, iemaksājot sabiedrībai summu, kura atbilst minētajam deficītam."

17 Tipveida nosacījumu pamatprincips Nr. 28 paredz, ka sabiedrība reizi četros gados izstrādā ieguldījumu plānu, kurā konkrēti nosaka mērķus personāla politikas jomā. Šo plānu apstiprina valdība.

B — *Karaļa dekrēts Nr. 1466/1997*

18 1997. gada 19. septembra *Real Decreto* Nr. 1466/1997 (1997. gada 20. septembra *BOE*, 27712. lpp.; turpmāk tekstā — "Karaļa dekrēts Nr. 1466/1997") nosaka tiesisko sistēmu regulārai jūras kabotāžai Spānijā valsts nozīmes kuģošanas līnijās, izņemot regulārās jūras kabotāžas līnijas starp Kanāriju salu arhipelāga salām, kas ietilpst ekskluzīvā Kanāriju salu autonomās kopienas kompetencē.

C — *Dekrēts Nr. 113/1998*

19 *Consejería de Turismo y Transportes de la Comunidad Autónoma de Canarias* (Kanāriju salu autonomās kopienas Tūrisma un transporta padome) 1998. gada 23. jūlija Dekrēts Nr. 113/1998 nosaka pienākumu sniegt sabiedriskos pakalpojumus regulārās jūras kabotāžas līnijās starp Kanāriju salu autonomās kopienas salām (1998. gada 29. jūlija *Boletín Oficial de Canarias*, 8477. lpp.; turpmāk tekstā — "Dekrēts Nr. 113/1998").

20 Dekrēta Nr. 113/1998 pielikumā ir minētas piecas jūras satiksmes līnijas un ir noteiktas kuģošanas līnijas, kurās jānodrošina satiksme starp dažādām salām, tās

biežums, sistemātiskums, izmantojamo kuģu tehniskais raksturojums un maksimālā piemērojamā maksa. Attiecīgās līnijas ir šādas:

— 1. līnija: Santakrusa de Tenerife [*Santa Cruz de Tenerife*] — Grankanārijas Laspalmasa [*Las Palmas de Gran Canaria*] uz Morohabli [*Morro Jable*] un atpakaļ;

— 2. līnija: Valle Granreja [*Valle Gran Rey*] — Plaja Santjago [*Playa Santiago*] — Sansebastjangomera [*San Sebastián Gomera*] — Loskristianosa [*Los Cristianos*] un atpakaļ;

— 3. līnija: Loskristianosa [*Los Cristianos*] — Sansebastjangomera [*San Sebastián Gomera*] — Valverde [*Valverde*] — Santakrusa de la Palma [*Santa Cruz de La Palma*] un atpakaļ;

— 4. līnija: Santakrusa de Tenerife [*Santa Cruz de Tenerife*] — Grankanārijas Laspalmasa [*Las Palmas de Gran Canaria*] — Puerto del Rozario [*Puerto del Rosario*] — Aresife [*Arrecife*] un atpakaļ;

— 5. līnija: Santakrusa de Tenerife [*Santa Cruz de Tenerife*] — Santakrusa de la Palma [*Santa Cruz de La Palma*] un atpakaļ.

Prāvas rašanās fakti

I — *1978. gada līgums*

21 1978. gada 4. septembrī Spānijas valsts un *Trasmediterránea* noslēdza notariāli apstiprinātu līgumu par pakalpojumu vadību un sniegšanu valsts nozīmes kuģošanas līnijās; līguma termiņš bija 20 gadi, sākot no 1978. gada 1. janvāra (turpmāk tekstā — "1978. gada līgums"), atbilstoši Karaļa dekrētam Nr. 1876/78 un tam pievienotajiem

tipveida nosacījumiem. Saskaņā ar šo līgumu *Trasmediterránea* uz laiku veic minēto sabiedrisko pakalpojumu vadību valsts vārdā, līgumslēdzējas iestādes pārraudzībā, kontrolē un uzraudzībā.

22 1995. gada 19. maijā līgumslēdzēja iestāde lauza 1978. gada līgumu, ko ar konkludentām darbībām varēja pagarināt par diviem gadiem. Līgums tika izbeigts 1997. gada 31. decembrī.

23 Spānijas iestādes sāka 1978. gada līguma atcelšanas procedūru un atbilstoši 2001. gada 24. aprīļa likumam Nr. 4/2001 (2001. gada 25. aprīļa *BOE*, 15021. lpp.) piešķīra ārkārtas summu 15 560 625 000 Spānijas pesetu (ESP) apmērā (kas atbilst EUR 93 521 239,77), lai segtu deficītu, kurš radies, vispārējās interesēs sniedzot pakalpojumus kuģošanas līnijās 1997. finanšu gadā (turpmāk tekstā — "1997. gada subsīdija"), un galīgi izpildītu ar līgumu saistītās tiesības un pienākumus (turpmāk tekstā — "subsīdija līguma atcelšanai").

24 1997. gada subsīdija un subsīdija līguma atcelšanai cita starpā sedz izdevumus, kas saistīti ar trijiem *Trasmediterránea* personāla pārstrukturēšanas plāniem.

25 Konkrēti, 1997. gada subsīdija sedz izdevumus 2,201 miljarda ESP apmērā (kas atbilst EUR 13 228 276,42), kurš attiecas uz valsts konta sadaļu "ekspluatācija" 1997. finanšu gadā saistībā ar pārstrukturēšanas plāniem laika posmiem 1990.–1994. gadā un 1995.–1997. gadā. Izdevumu segšana par 1990.–1994. gada pārstrukturēšanas plānu ir iedalāma vairākos finanšu gados, kā apstiprinājusi *intervención general de la administración del Estado* (Valsts vispārējā kontrole,

turpmāk tekstā — "*IGAE*"). Izdevumu segšana par 1995.–1997. gada pārstrukturēšanas plānu no valsts rēķina 1997. finanšu gadā bez *IGAE* piekrišanas izriet no skaidras līgumslēdzējas iestādes piekrišanas tam, ka pārstrukturēšanas plāns samazina valsts ikgadējos ieguldījumus valsts konta sadaļā "ekspluatācija".

26 Subsīdija līguma atcelšanai cita starpā sedz ar 1996.–1997. gada pārstrukturēšanas plānu saistītos izdevumus 2,624 miljardu ESP apmērā (kas atbilst EUR 15 770 557,62). Veicot līguma atcelšanu, minētā summa, pamatojoties uz līgumslēdzējas iestādes 1998. gada 26. oktobra un 1999. gada 25. februāra lēmumiem, tika atskaitīta no valsts konta sadaļas "ekspluatācija".

II — *Prasītāja sūdzības un priekšlikums pasākumiem, kas būtu vajadzīgi attiecībā uz 1978. gada līgumu*

27 Prasītājs ir kuģniecības sabiedrība, kas dibināta saskaņā ar Spānijas tiesībām un kas sniedz pakalpojumus jūras satiksmes līnijās starp Kanāriju salu arhipelāga salām, konkurējot ar *Trasmediterránea*. Prasītājs iesniedza Komisijā vairākas sūdzības par 1978. gada līgumu. Pamatojoties uz šīm sūdzībām, Komisija sāka šī līguma pārbaudes procedūru.

28 Minētajā procedūrā Komisija 1997. gada 3. decembrī nosūtīja vēstuli Spānijas iestādēm. Šajā vēstulē Komisija rakstīja, ka maksājumi, ar ko no valsts vispārējā budžeta tika segts gada deficīts ekspluatācijā, iespējams, ir valsts atbalsts. Tā precizēja, ka nosacījumi, saskaņā ar kuriem kompensācija, kas piešķirta, lai segtu deficītu saistībā ar ekspluatāciju, kurš tieši saistīts ar sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas pienākumu izpildi, var netikt kvalificēta kā valsts atbalsts, šajā gadījumā nav izpildīti.

29 Komisija apstiprināja, ka šāds atbalsts arī neatbilst izņēmumiem, kas paredzēti EK līguma 92. panta 2. un 3. punktā (jaunajā redakcijā pēc grozījumiem — EKL 87. panta 2. un 3. punkts).

30 Visbeidzot, Komisija norāda, ka "izņēmums, kas paredzēts EK līguma 90. panta 2. punktā (jaunajā redakcijā — EKL 86. panta 2. punkts), nav piemērojams, tāpēc ka attiecīgajiem pakalpojumiem nepiemīt pakalpojumu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi pazīmes, jo [bija] arī citas sabiedrības, kas atsevišķās vai visās kuģošanas līnijās konkurē[ja] ar [*Trasmediterránea*]". Tā piebilda, ka "tiesību normu piemērošana valsts atbalsta jomā [nerada] ne tiesiskus, ne faktiskus šķēršļus attiecīgo pakalpojumu sniegšanai, jo atbilstoši noteikumiem valsts atbalsta jomā ir vajadzīgs uzaicinājums iesniegt piedāvājumus".

31 Tādējādi Komisija saskaņā ar EK līguma 93. panta 1. punktu (jaunajā redakcijā — EKL 88. panta 1. punkts) aicināja Spānijas iestādes pieņemt pasākumus, kas vajadzīgi, lai pielāgotu 1978. gada līguma sistēmu Kopienu tiesību aktiem un it īpaši noteikumiem par valsts pasūtījuma līgumiem (turpmāk tekstā — "vajadzīgo pasākumu ieteikums").

32 Spānijas iestādes atbildēja Komisijai uz vajadzīgo pasākumu ieteikumu 1998. gada 21. janvāra vēstulē, kurā tās būtībā norādīja, ka konkursa procedūras rezultātā, pamatojoties uz Karaļa dekrētu Nr. 1466/1997, ir noslēgušas jaunu līgumu ar *Trasmediterránea* (turpmāk tekstā — "1998. gada līgums"). Tāpat Spānijas iestādes norādīja, ka 1998. gada līgums, kā arī Komisijai sniegtie paskaidrojumi par Karaļa dekrētu Nr. 1466/1997 ir uzskatāmi par vajadzīgajiem pasākumiem.

33 1998. gada līgums neattiecas uz pakalpojumiem kuģošanas līnijās starp Kanāriju salu arhipelāga salām, kas ietilpst vienīgi Kanāriju salu autonomās kopienas kompetencē.

III — *Pagaidu sistēma satiksmes līnijās starp Kanāriju salu arhipelāga salām*

34 1997. gada 18. decembra vēstulē *Trasmediterránea* lūdza Kanāriju salu autonomajai valdībai atļauju, sākot no 1998. gada pirmā ceturkšņa, sniegt [transporta] pakalpojumus starp salām, kādus tā atbilstoši 1978. gada līgumam nodrošināja līdz 1997. gada 31. decembrim.

35 Lēmumā, kas pieņemts tajā pašā dienā, Kanāriju salu iestādes deva *Trasmediterránea* pagaidu atļauju sniegt transporta pakalpojumus starp Kanāriju salu arhipelāga salām, kādus tā nodrošināja atbilstoši 1978. gada līgumam. Šajā lēmumā bija precizēts, ka iespējamo deficītu, kas var rasties saistībā ar minēto pakalpojumu sniegšanu, varētu segt tad, kad attiecīgie līdzekļi no valsts vispārējā budžeta tiks piešķirti Kanāriju salu autonomajai valdībai. Minētā pagaidu atļauja tika vairākkārt pagarināta attiecīgi ar 1998. gada 30. marta, 11. jūnija un 9. oktobra lēmumiem. Šīs četras atļaujas veido sistēmu, saskaņā ar kuru *Trasmediterránea* sniedza pakalpojumus, par kuriem saņēma subsīdiju 1998. gadam (turpmāk tekstā — "pagaidu sistēma"). 1998. gada 9. oktobra lēmumā bija norādīts, ka atļauja sniegt minētos pakalpojumus ir piešķirta uz laiku līdz galīgajam konkursa iznākumam attiecībā uz satiksmes līnijām atbilstoši procedūrai, kas paredzēta Dekrētā Nr.113/1998.

36 Atbildot uz vienu no Pirmās instances tiesas jautājumiem, persona, kas iestājusies lietā, būtībā norādīja, — un šajā jautājumā prasītājs neizteica iebildumus — ka pakalpojumi, ko atbilstoši pagaidu sistēmai piedāvā *Trasmediterránea*, bija līdzīgi pakalpojumiem, kas paredzēti Dekrētā Nr. 113/1998.

37 Par jūras kabotāžas pakalpojumu sniegšanu līnijās starp Kanāriju salu arhipelāga salām 1998. gadā *Trasmediterránea* lūdza Kanāriju salu iestādēm finansiālu kompensāciju 2 538,9 miljonu ESP apmērā (kas atbilst EUR 15 259 096,32).

38 Ar 1999. gada 29. marta lēmumu Kanāriju salu iestādes šo lūgumu noraidīja. *Trasmediterránea* iesniedza administratīvo sūdzību par minēto lēmumu. Saistībā ar šo sūdzību Kanāriju salu iestādes iecēla ekspertu, lai tas sagatavotu ziņojumu; pamatojoties uz minēto ziņojumu, Kanāriju salu iestādes atzina *Trasmediterránea* tiesības saņemt atlīdzību 1,650 miljardu ESP apmērā (kas atbilst EUR 9 916 699,72) finansiālas kompensācijas veidā, kas segtu deficītu, kurš radies, sniedzot pakalpojumus atsevišķās jūras satiksmes līnijās starp arhipelāga salām 1998. gadā (turpmāk tekstā — "1998. gada subsīdija").

39 Piemērojot Dekrētu Nr. 113/1998, Kanāriju salu iestādes 1998. gada 17. augustā aicināja iespējamos kandidātus iesniegt pieteikumus atļaujām izmantot piecas minētajā dekrētā paredzētās regulārās kabotāžas līnijas starp salām. Noteiktajā termiņā netika iesniegts neviens šāds pieteikums. Tāpēc atbilstoši Dekrētam Nr. 113/1998 Kanāriju salu iestādes publicēja uzaicinājumu iesniegt piedāvājumus par attiecīgajām satiksmes līnijām. Līdz 2002. gada 19. septembrim ne par vienu no šīm līnijām nenotika konkurss saskaņā ar minēto dekrētu.

Apstrīdētais lēmums

40 Prasītājs iesniedza Komisijai vairākas sūdzības par 1997. gada subsīdiju, subsīdiju līguma atcelšanai un 1998. gada subsīdiju. Šajās sūdzībās prasītājs it īpaši norādīja, ka 1997. gada subsīdija un subsīdija līguma atcelšanai ir jauns atbalsts.

41 Saistībā ar šīm sūdzībām Komisija 2001. gada 25. jūlijā pieņēma lēmumu, kurš attiecas uz 1997. gada subsīdiju, subsīdiju līguma atcelšanai, kā arī 1998. gada subsīdiju (turpmāk tekstā — "Apstrīdētais lēmums").

42 Attiecībā uz 1997. gada subsīdiju un subsīdiju līguma atcelšanai Komisija uzskata, ka tās ir valsts atbalsts, bet, tā kā minētās subsīdijas balstās uz līgumu, ko Spānijas iestādes noslēgušas un apstiprinājušas pirms EK līguma spēkā stāšanās Spānijā, tad jautājums ir par pastāvošu atbalstu EKL 88. panta un Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta i) apakšpunkta nozīmē.

43 Konkrēti, saistībā ar to subsīdijas līguma atcelšanai daļu, kas atbilst personāla pārstrukturēšanas izdevumiem, Apstrīdētajā lēmumā ir norādīts, ka pasākumi sakarā ar darbības izbeigšanu "ir veicami, piemērojot attiecīgā līguma [pamatprincipu] Nr. 25, kurš paredz: a) ka izdevumus, kas radušies, saglabājot darbinieku tiesības, ieskaita ekspluatācijas izdevumos, kurus sedz no valsts budžeta, un b) pasākumus uzņēmuma darbinieku skaita samazināšanai". Saskaņā ar šo lēmumu "pasākumi, kas paredzēti b) punktā un kas minēti arī [pamatprincipā Nr.] 28, ir veicami, piemērojot divus darbinieku skaita samazināšanas plānus, no kuriem pirmais attiecas uz 1990.–1994. gadu, bet otrs — uz 1995.–1997. gadu".

44 Attiecībā uz 1998. gada subsīdiju Apstrīdētajā lēmumā ir norādīts, ka jautājums ir par jaunu atbalstu Regulas Nr. 659/1999 1. panta nozīmē, par ko ir jāziņo atbilstoši EKL 88. panta 3. punktam. Apstrīdētajā lēmumā ir precizēts, ka uz šo atbalstu nevar attiecināt nevienu no atbrīvojumiem, kuri paredzēti EKL 87. panta 2. un 3. punktā. Minētajā lēmumā turpinājumā ir norādīts, ka ir jāpārbauda, vai šis atbalsts var atbilst izņēmumam, kas paredzēts EKL 86. panta 2. punktā.

45 Attiecībā uz pēdējo minēto normu Apstrīdētajā lēmumā ir precizēts, ka, "lai pārbaudītu, kāds ir *Trasmediterránea* 1998. gadā uzlikto pienākumu sniegt sabiedriskos pakalpojumus statuss un darbības joma, un to, vai tai ir jāpiešķir kompensācija sakarā ar izdevumiem, kas tai radušies, pildot pienākumus, Komisijai ir jāpārbauda, vai ir kādi citi uzņēmēji, kas piedāvātu pakalpojumus, kuri ir līdzīgi tiem, ko sniedz [*Trasmediterránea*], un kas atbilstu Dekrētā Nr. 113/1998 paredzētajiem nosacījumiem". Tāpat Apstrīdētajā lēmumā ir norādīts, ka neviens

cits uzņēmējs neatbilst visiem Dekrētā Nr. 113/1998 paredzētajiem pienākumiem un ka vienīgi *Trasmediterránea* atbilst nosacījumiem, kuri izvirzīti šajā dekrētā attiecībā uz 1., 3. un 4. līniju, kā arī nosacījumiem, kas izvirzīti attiecībā uz 2. līniju, izņemot kuģošanas līniju uz Plaja Santjago [*Playa Santiago*] ostu.

46 Attiecībā uz 1998. gada subsīdijas aprēķināšanu Apstrīdētajā lēmumā ir norādīts:

"Izraudzītā metode ietvēra izdevumu izvērtēšanu, kas konkrētam uzņēmējam rastos, pildot pienākumu sniegt sabiedriskos pakalpojumus, ko saistībā ar attiecīgajām satiksmes līnijām uzlikušas Kanāriju salu iestādes. Datus par dažādiem posteņiem, kas tika izmantoti [šajā izvērtēšanā], sniedza tirgū esošie kuģniecības uzņēmumi, īpaši privātie uzņēmumi, un [..] *Instituto Canario de Estadísticas* [(Kanāriju salu Statistikas institūts)]."

47 Tāpat Apstrīdētajā lēmumā ir precizēts, ka "kompensācija, kas izmaksāta *Trasmediterránea*, ir nedaudz mazāka par aptuveno summu, ko veido papildu izdevumi, kuri saistīti ar pienākumu sniegt sabiedriskos pakalpojumus, un kas tika aprēķināta, pamatojoties tikai uz izdevumiem par pakalpojumiem, ko *Trasmediterránea* sniedza, lai atbilstu Dekrētā Nr. 113/1998 izvirzītajiem nosacījumiem, atskaitot no šo izdevumu kopējās summas ieņēmumus no šo pakalpojumu sniegšanas".

48 Tādējādi Apstrīdētajā lēmumā ir atzīts, ka uz 1998. gada subsīdiju attiecas izņēmums, kurš paredzēts EKL 86. panta 2. punktā.

49 2001. gada 27. septembrī Komisijas dienesti nosūtīja prasītāja valdei elektronisku vēstuli. Šajā vēstulē ir teikts:

"Kā vienojāmies telefona sarunā, nosūtām vēstules kopiju, kas Spānijas iestādēm nosūtīta 2001. gada 25. jūlijā — tajā ietvertā konfidenciālā informācija ir izņemta — un kas attiecas uz lēmumu par *Trasmediterránea*. Drīzumā minētā vēstule tiks publicēta *Oficiālajā Vēstnesī*. Šis e-pasts nerada Komisijai nekādas oficiālas saistības."

50 2002. gada 20. aprīlī Komisija publicēja *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī* paziņojumu, kurā, īsumā izklāstot lietas galvenos apstākļus, informēja trešās personas, ka neceļ iebildumus attiecībā uz subsīdijām, kas piešķirtas *Trasmediterránea* (OV C 96, 4. lpp.). Šajā paziņojumā ir norādīts, ka "lēmuma teksts autentiskajā valodā vai valodās, no kura izņemta konfidenciālā informācija, ir pieejams [Komisijas ģenerālsekretariāta interneta vietnē, kuras adrese ir] http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids".

Tiesvedība

51 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2002. gada 29. janvārī, prasītājs cēla šo prasību.

52 Ar dokumentu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2002. gada 29. maijā, Spānijas Karaliste iesniedza pieteikumu par iestāšanos šajā tiesvedībā Komisijas atbalstam. Ar 2002. gada 27. septembra rīkojumu Pirmās instances tiesas otrās

paplašinātās palātas priekšsēdētājs atļāva šo iestāšanos lietā. Persona, kas iestājusies lietā, iesniedza savu procesuālo rakstu, un pārējie lietas dalībnieki par to iesniedza savus apsvērumus noteiktajos termiņos.

53 Pēc tiesneša referenta ziņojuma Pirmās instances tiesa — pēc Pirmās instances tiesas Reglamenta 64. pantā paredzēto procesa organizatorisko pasākumu veikšanas, kas ietvēra virkni rakstveida jautājumu lietas dalībniekiem — nolēma sākt mutvārdu procesu. Persona, kas iestājusies lietā, tika aicināta atbildēt uz šiem jautājumiem rakstveidā pirms tiesas sēdes; tā atbildēja uz minētajiem jautājumiem 2004. gada 5. jūlija vēstulē.

54 Tiesas sēdē 2004. gada 13. jūlijā tika uzklausīti lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un to atbildes uz Pirmās instances tiesas uzdotajiem rakstveida un mutvārdu jautājumiem.

55 Tiesas sēdē prasītājs lūdza iespēju iesniegt *Tribunal superior de justicia de Canarias* [Kanāriju salu Augstākās tiesas] (Spānija) 2003. gada 24. oktobra sprieduma Nr. 551/2003 kopiju; minētajā spriedumā ir daļēji atcelts Dekrēts Nr. 113/1998. Pēc atbildētājas un personas, kas iestājusies lietā, apsvērumu uzklausīšanas par minētā dokumenta iesniegšanu — minētās personas bija saņēmušas šī dokumenta kopiju — minētais dokuments tika pievienots lietas materiāliem.

56 Persona, kas iestājusies lietā, lūdza iespēju iesniegt apelācijas sūdzības, kas iesniegta par *Tribunal superior de justicia de Canarias* 2003. gada 24. oktobra spriedumu, kopiju. Ar 2004. gada 1. decembra lēmumu Pirmās instances tiesa deva iespēju pievienot lietas materiāliem šī dokumenta kopiju un paziņoja par to atbildētājai un prasītājam. Persona, kas iestājusies lietā, noteiktajā termiņā minēto dokumentu neiesniedza.

57 Mutvārdu process tika pabeigts 2005. gada 25. februārī.

Lietas dalībnieku prasījumi

58 Prasītāja prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— atzīt prasību par pieņemamu;

— pierādījumu savākšanas pasākuma veidā pieprasīt, lai Komisija, Spānijas Karaliste un *Trasmediterránea* iesniedz atsevišķus pierādījumus;

— atcelt Apstrīdēto lēmumu;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

59 Komisijas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— noraidīt prasītāja lūgumus attiecībā uz pierādījumiem;

— atzīt prasību par nepieņemamu vai, pakārtoti, noraidīt to kā nepamatotu;

— piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

60 Spānijas Karalistes, kas iestājusies lietā Komisijas atbalstam, prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— noraidīt prasītāja lūgumus attiecībā uz pierādījumiem;

— noraidīt prasību;

— piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par pieņemamību

I — *Lietas dalībnieku argumenti*

61 Neiesniedzot iebildi par nepieņemamību atsevišķa dokumenta veidā, Komisija apstrīd to, ka prasība ir pieņemama. Pamatojot šo iebildi, Komisija sākotnēji norādīja divus šķēršļus tiesas procesam: pirmais balstījās uz to, ka prasība ir iesniegta ar novēlošanos, un otrs — uz to, ka tiesību akts, par ko ir prasība, nav apstrīdams. Tiesas sēdē, atbildot uz vienu no Pirmās instances tiesas jautājumiem, Komisija skaidri norādīja, ka uztur iebildi par nepieņemamību attiecībā uz pirmo šķērsli tiesas procesam, bet attiecībā uz otru šķērsli tiesas procesam — no minētās iebildes atsakās.

62 Attiecībā uz iespējamo novēlošanos, prasību iesniedzot, Komisija apgalvo, ka, tā kā Apstrīdētā lēmuma teksts tika tieši nosūtīts prasītājam, termiņš prasības celšanai par šo lēmumu sākas no nosūtīšanas dienas — dienas, kad prasītājs varēja iepazīties ar minētā dokumenta saturu.

63 Šajā gadījumā prasītājs saņēma Apstrīdētā lēmuma tekstu pa elektronisko pastu, ko Komisijas dienesti tam nosūtīja 2001. gada 27. septembrī, tas ir, vairāk nekā četrus mēnešus pirms šīs prasības celšanas. Tādējādi prasība tika celta ar novēlošanos.

64 Tomēr atbildes rakstā uz repliku Komisija atzīst, ka Apstrīdētais lēmums, kurš tika nosūtīts, formas dēļ varēja radīt prasītājam zināmu neskaidrību par tā piemērojamību. Tiesas sēdē Komisija atzina iespējamību, ka 2001. gada 27. septembra elektroniskā pasta formulējuma dēļ prasītājs varēja pieļaut atvainojamu maldību attiecībā uz termiņu, kas piemērojams prasības celšanai.

65 Prasītājs apstrīd to, ka prasība būtu celta ar novēlošanos.

66 Šajā sakarā prasītājs vispirms norāda, ka jau no paša EKL 230. panta formulējuma izriet, ka kritērijs, pēc kura nosaka dienu, kad personai tiesību akts kļuvis zināms, un kuru tādējādi uzskata par termiņa sākumu prasības celšanai, ir grūtāk nosakāms, nekā tiesību akta publicēšanas diena vai diena, kad tas ir darīts zināms attiecīgai personai (Tiesas 1998. gada 10. marta spriedums lietā C-122/95 Vācija/Padome, *Recueil*, I-973. lpp., 35. punkts).

67 Prasītājs būtībā piebilst, ka, tā kā saskaņā ar pastāvīgo praksi Komisijas lēmumi, kāds ir šajā lietā Apstrīdētais lēmums, tiek publicēti, tad prasītājs varēja likumīgi paļauties, ka ir gaidāma šāda publikācija un tādējādi uzskatīt, ka termiņš prasības celšanai sāksies tikai pēc publicēšanas dienas (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 1999. gada 28. janvāra spriedumu lietā T-14/96 *BAI*/Komisija, *Recueil*, II-139. lpp., 35. un turpmākie punkti). Šajā sakarā tas ir vēl jo skaidrāk, jo 2001. gada 27. septembra elektroniskajā pastā bija norādīts, ka, no vienas puses, lēmums drīzumā tiks publicēts *Oficiālajā Vēstnesī* un, no otras puses, minētais elektroniskais pasts nerada Komisijai nekādas oficiālas saistības.

68 Pēc prasītāja uzskatiem, oficiāls Komisijas paziņojums varētu būt noteicošais, lai konstatētu termiņa sākumu prasības celšanai. Šajā gadījumā paziņošanai, bez šaubām, nebija oficiāla rakstura, tāpēc ka tas bija adresēts personai, kam nebija nekādu pilnvaru pārstāvēt prasītāju, tāpēc ka Komisija uzsvēra, ka minētajai paziņošanai ir neoficiāls raksturs, un tāpēc ka, tā kā prasītājs nebija Apstrīdētā lēmuma adresāts, tam nevarēja oficiāli darīt zināmu šo lēmumu.

69 Turklāt šis paziņojums acīmredzami pārkāpj Administratīvās ētikas kodeksu, kas reglamentē Eiropas Komisijas darbinieku darbu attiecībās ar sabiedrību un kas pievienots Komisijas reglamentam (OV 2000, L 308, 26. un 32. lpp.), saskaņā ar kuru paziņotajos lēmumos ir skaidri jānorāda pārsūdzības iespēja, kā arī veids, kā tā iesniedzama. Šajā gadījumā minētā prasība nav ievērota.

70 Tāpat prasītājs būtībā norāda, ka atbilstoši tiesību principiem, kas ir nostiprinājušies dalībvalstu administratīvajās tiesībās, nepilnīgai paziņošanai vai paziņošanai, kas neatbilst būtiskām formālajām prasībām, to skaitā informēšanai par pārsūdzības iespējām, nav nekādas iedarbības, ieskaitot pārsūdzības termiņa sākšanos. Šādi

principi ir konkrēti ietverti 58. panta 2. punktā Spānijas likumā par juridisko sistēmu un vispārējo administratīvo procesu.

71 Visbeidzot, prasītājs apgalvo, ka ir cēlis prasību, pamatojoties uz informāciju, ko tam par Apstrīdēto lēmumu izdevās iegūt Komisijas interneta vietnē.

II — *Pirmās instances tiesas vērtējums*

72 Atbilstoši EKL 230. panta piektajai daļai prasības atcelt tiesību aktu ir jācej divos mēnešos. Šo termiņu atkarībā no konkrētā gadījuma sāk skaitīt no dienas, kad vai nu tiesību akts publicēts, vai darīts zināms attiecīgai personai, vai, ja tas nenotiek, no dienas, kad tas šai personai kļuvis zināms.

73 Jau no paša minētās normas teksta izriet, ka kritērijs, pēc kā nosaka dienu, kurā personai kļuvis zināms tiesību akts un pēc kuras sāk skaitīt termiņu prasības celšanai, ir pakārtots salīdzinājumā ar dienu, kad tiesību akts publicēts vai paziņots attiecīgajai personai (skat. šī sprieduma 66. punktā minēto spriedumu lietā Vācija/Padome, 35. punkts, un Pirmās instances tiesas 2003. gada 27. novembra spriedumu lietā T-190/00 *Regione Siciliana*/Komisija, *Recueil*, II-5015. lpp., 30. punkts, un minēto judikatūru). Tāpat no judikatūras izriet, ka gadījumā, ja tiesību akts netiek ne publicēts, ne paziņots attiecīgai personai, tad personai, kas zina par tiesību akta esamību, kas uz to attiecas, pienācīgā termiņā ir jāpieprasa pilns tiesību akta teksts, bet ar nosacījumu, ka termiņu prasības celšanai var sākt skaitīt tikai no brīža, kad attiecīgajai trešai personai ir precīzi zināms konkrētā tiesību akta saturs un pamatojums, kas ļauj tai izmantot pārsūdzības tiesības (Tiesas 1988. gada 6. jūlija spriedums lietā 236/86 *Dillinger Hüttenwerke*/Komisija, *Recueil*, 3761. lpp., 14. punkts, un Tiesas 1998. gada 19. februāra spriedums lietā C-309/95 Komisija/Padome, *Recueil*, I-655. lpp., 18. punkts).

74 Atbilstoši tai pašai normai paziņošana ir darbība, ar kuru individuāla tiesību akta izdevējs paziņo minēto tiesību aktu tā adresātiem un tādējādi dod tiem iespēju iepazīties ar šo aktu (šajā sakarā skat. Tiesas 1973. gada 21. februāra spriedumu lietā 6/72 *Europemballage* un *Continental Can*/Komisija, *Recueil*, 215. lpp., 10. punkts, un Pirmās instances tiesas 1998. gada 14. maija spriedumu lietā T-338/94 *Finnboard*/Komisija, *Recueil*, II-1617. lpp., 70. punkts). Šī interpretācija izriet arī no EKL 254. panta 3. punkta, saskaņā ar kuru lēmumus paziņo visiem, kam tie adresēti, un līdz ar šādu paziņošanu tie stājas spēkā.

75 Šajā gadījumā Spānijas Karaliste ir vienīgais Apstrīdētā lēmuma adresāts; minētais lēmums tai tika darīts zināms Komisijas priekšsēdētāja vietnieka 2001. gada 25. jūlija vēstulē.

76 Tā kā prasītājs nav Apstrīdētā lēmuma adresāts, tiesību akta paziņošanas kritērijs attiecībā uz viņu nav piemērojams (šajā sakarā skat. šī sprieduma 73. punktā minēto spriedumu lietā Komisija/Padome, 17. punkts). Jebkurā gadījumā, pat pieņemot, ka lēmumu var paziņot personai, kas nav tā adresāts EKL 254. panta 3. punkta nozīmē, jāatzīst, ka šajā lietā Apstrīdētais lēmums prasītājam nav darīts zināms. Šajā sakarā vispirms ir jāievēro, ka, 2001. gada 27. septembra elektroniskajā pastā skaidri norādīdama, ka minētais e-pasts tai nerada nekādas oficiālas saistības, Komisija atteicās prasītājam apliecināt, ka e-pastam pievienotais dokuments atbilst lēmumam, kas paziņots Spānijas iestādēm. Tādējādi šis e-pasts neļāva prasītājam uzzināt precīzu Apstrīdētā lēmuma saturu un pamatojumu, kas ļautu tam izmantot pārsūdzības tiesības. Tāpēc nevar uzskatīt, ka tas prasītājam ir paziņots EKL 230. panta piektās daļas nozīmē (šajā sakarā skat. Tiesas 1980. gada 5. marta spriedumu lietā 76/79 *Könecke*/Komisija, *Recueil*, 665. lpp., 7. punkts). Turklāt jānorāda, ka minētais elektroniskais pasts, kam bija pievienota Spānijas iestādēm 2001. gada 25. jūlijā adresētās vēstules kopija — bez datuma un paraksta — kurā ietvertā konfidenciālā informācija bija izņemta, bija adresēta nevis tieši prasītājam, bet gan tā advokātam.

77 Attiecībā uz tiesību aktiem, kuri atbilstoši attiecīgās iestādes pastāvīgajai praksei tiek publicēti *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, kaut arī šāda publikācija nav priekšnoteikums to piemērojamībai, Eiropas Kopienu Tiesa un Pirmās instances tiesa ir atzinušas, ka kritērijs attiecībā uz dienu, kad personai [tiesību akts] kļuvis zināms, nav piemērojams un ka termiņu prasības celšanai skaita no publicēšanas dienas (attiecībā uz Padomes pieņemtajiem tiesību aktiem, ar ko noslēdz Kopienai saistošus starptautiskus līgumus, skat. šī sprieduma 66. punktā minēto spriedumu lietā Vācija/Padome, 39. punkts, un attiecībā uz Komisijas lēmumiem izbeigt atbalsta pārbaudes procedūru atbilstoši EKL 88. panta 2. punktam skat. šī sprieduma 67. punktā minēto spriedumu lietā *BAI*/Komisija, 36. punkts). Šādos apstākļos ieinteresētā trešā persona var likumīgi paļauties, ka attiecīgais tiesību akts tiks publicēts.

78 Saskaņā ar Regulas Nr. 659/1999 26. panta 1. punktu par lēmumiem, kuros Komisija pēc iepriekšējas izskatīšanas konstatē, ka nav šaubu par to, ka paziņotais pasākums, ciktāl attiecībā uz to ir piemērojams EKL 87. panta 1. punkts, ir saderīgs ar kopējo tirgu, un nolemj, ka pasākums ir saderīgs ar kopējo tirgu, publicē kopsavilkuma paziņojumu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, norādot iespēju saņemt lēmuma kopiju autentiskās versijas valodā vai valodās. Šādā paziņojumā, kura mērķis ir sniegt ieinteresētajām trešām personām īsu lēmuma galveno punktu izklāstu, ir minēta attiecīgā dalībvalsts, atbalsta numurs, nosaukums, mērķis, juridiskais pamats, apmērs un biežums, piešķirtie budžeta līdzekļi un ilgums.

79 Saskaņā ar Komisijas pastāvīgo praksi, kas kopš Regulas Nr. 659/1999 stāšanās spēkā 1999. gada maijā ir attīstījusies, kopsavilkuma paziņojums, kas paredzēts iepriekšējā punktā, ietver atsauci uz Komisijas ģenerālsekretariāta interneta vietni, ar piebildi, ka autentiskās versijas valodā vai valodās ir pieejams attiecīgā lēmuma pilns teksts, no kura izņemta konfidenciālā informācija.

80 Tas, ka Komisija trešai personai dod pieeju visam lēmuma tekstam, kas ievietots Komisijas interneta lapā, un publicē kopsavilkuma paziņojumu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, informējot ieinteresētās personas par attiecīgo lēmumu un norādot uz iespēju piekļūt tam internetā, ir uzskatāms par publicēšanu EKL 230. panta piektās daļas nozīmē.

81 Šādos apstākļos nav īpaši svarīgi, vai prasītājs ir pietiekami iepazinies ar Apstrīdēto lēmumu jau 2001. gada 27. septembrī — dienā, kad tika nosūtīts minētais elektroniskais pasts. Nosakot dienu, no kuras sāk skaitīt termiņu prasības celšanai, šim jautājumam nav nozīmes, jo šajā gadījumā kritērijs attiecībā uz dienu, kad personai Apstrīdētais lēmums kļuvis zināms, — kas pakārtoti paredzēts EKL 230. panta piektajā daļā — nav piemērojams. Prasītājs varēja leģitīmi paļauties, ka Apstrīdētais lēmums tiks publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* tādā veidā, kā izklāstīts iepriekšējā punktā.

82 Šajā gadījumā no lietas materiāliem tāpat izriet, ka Komisija 2002. gada 20. aprīļa *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* publicēja kopsavilkuma paziņojumu par Apstrīdēto lēmumu, norādot minētā lēmuma pieņemšanas dienu, attiecīgo dalībvalsti, atbalsta numuru, nosaukumu, mērķi, juridisko pamatu, piešķirtos budžeta līdzekļu un ilgumu. Šajā paziņojumā tāpat bija norādīts, ka Apstrīdētā lēmuma teksts autentiskās versijas valodā vai valodās, no kura izņemta konfidenciālā informācija, ir pieejams Komisijas interneta vietnē, un šajā sakarā bija minēta elektroniskā adrese, kur varēja iepazīties ar šo tekstu. Turklāt lietas dalībnieki nav apstrīdējuši, ka Apstrīdētā lēmuma teksts norādītajā interneta lapā tiešām bija atrodams.

83 Prasība tika celta 2002. gada 29. janvārī, tas ir, pat pirms Apstrīdētā lēmuma publicēšanas, tādējādi tā nav celta ar novēlošanos.

84 Papildus jāpiebilst, ka šajā gadījumā prasība turklāt nevar būt celta ar novēlošanos, pat piemērojot pakārtoto kritēriju attiecībā uz dienu, kurā personai tiesību akts ir kļuvis zināms.

85 Ir zināms, ka, lai gan nevar uzskatīt, ka ar 2001. gada 27. septembra paziņojumu Apstrīdētais lēmums ir pienācīgi darīts zināms prasītājam (skat. šī sprieduma 76. punktu), prasītājs minētajā dienā tomēr tika informēts par šī lēmuma esamību. Tādēļ tam atbilstoši šī sprieduma 73. punktā minētajai judikatūrai pilnu [lēmuma] tekstu vajadzēja lūgt pienācīgā termiņā, kas sākās 2001. gada 27. septembrī.

86 Šādos apstākļos un, īpaši ņemot vērā, ka 2001. gada 27. septembra elektroniskajā pastā bija skaidri norādīts, ka Apstrīdētais lēmums drīzumā tiks publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, ir uzskatāms, ka pienācīgs termiņš, kādā jālūdz darīt zināmu visu Apstrīdētā lēmuma tekstu, nevar būt īsāks par laiku, kas Komisijai nepieciešams, lai publicētu paziņojumu par minēto lēmumu. Ir zināms, ka šis paziņojums tika publicēts 2002. gada 20. aprīlī, tas ir, pēc tam, kad šī prasība jau bija celta. Tādējādi tā nav celta ar novēlošanos.

87 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, iebilde par nepieņemamību, kas balstīta uz prasības novēlošanos, ir noraidāma un prasība ir atzīstama par pieņemamu.

Par lietas būtību

88 Prasītājs apgalvo, ka Apstrīdētais lēmums ir prettiesisks gan attiecībā uz 1997. gada subsīdiju un subsīdiju līguma atcelšanai, gan arī attiecībā uz 1998. gada subsīdiju.

89 Komisija, ko atbalsta Spānijas Karaliste, norāda, ka abi minētie Apstrīdētā lēmuma aspekti atbilst [piemērojamiem] tiesību aktiem.

I — *Par 1997. gada subsīdiju un subsīdiju līguma atcelšanai*

90 Attiecībā uz 1997. gada subsīdiju un subsīdiju līguma atcelšanai prasītājs izvirza divus pamatus. Pirmais ir balstīts uz to, ka nav izpildīts pienākums sniegt pamatojumu. Otrs pamats ir balstīts uz to, ka Komisija ir pieļāvusi kļūdas vērtējumā.

91 Komisija, ko atbalsta Spānijas Karaliste, apstrīd minēto argumentu pamatotību.

A — *Par pamatu, kas balstīts uz pienākuma sniegt pamatojumu neizpildi*

1. Lietas dalībnieku argumenti

92 Prasītājs apgalvo, ka, lai gan tā sūdzībās bija skaidri minēti personāla pārstrukturēšanas izdevumi, kas attiecas uz 1997. finanšu gadu, Apstrīdētajā lēmumā šajā jautājumā nav sniegts nekāds konkrēts pamatojums. Prasītājs piebilst, ka Apstrīdētajā lēmumā nav nekādu sīkāku paskaidrojumu par 1997. gada subsīdijas apmēru un tas aprobežojas vienīgi ar norādi, ka maksājumi attiecas uz tiesībām un

pienākumiem, kas izriet no līguma. No šī īsā pamatojuma nevar konstatēt, kādu iemeslu dēļ Komisija ir atzinusi, ka personāla pārstrukturēšanas izdevumi ir piesaistīti pareizi, un tas vien būtu iemesls lēmuma atcelšanai.

93 Tāpat prasītājs piebilst, ka vienkārša atsauce uz diviem 1978. gada līguma noteikumiem, nenorādot pat minimālu juridisku vai faktisku pamatojumu, kura dēļ tie būtu piemērojami, nevar būt pietiekams pamatojums. Konkrēti, prasītājs apgalvo, ka tipveida nosacījumu pamatprincips Nr. 28 attiecas uz ieguldījumu plāniem, ko apstiprinājusi Spānijas valdība un kas nav minēti Apstrīdētajā lēmumā, un ko Komisija vispār nav iztirzājusi.

94 Komisija norāda, ka līgumiskais pamats maksājumiem personāla pārstrukturēšanas izmaksu segšanai attiecībā uz maksājumiem, ko veic saistībā ar 1997. gada subsīdiju, un maksājumiem, ko veic saistībā ar subsīdiju līguma atcelšanai, ir viens un tas pats un tādējādi Apstrīdētajā lēmumā izklāstītais pamatojums uz abām subsīdijām attiecas vienādi. Turklāt šajā pamatojumā ir pietiekami izskaidroti iemesli, kuru dēļ Komisija ir atzinusi, ka minētie maksājumi izriet no 1978. gada līguma.

2. Pirmās instances tiesas vērtējums

95 Jāatgādina, ka atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai pamatojumam, kas prasīts EKL 253. pantā, ir jāatbilst attiecīgā tiesību akta veidam un tam skaidri un nepārprotami jāatspoguļo akta izdevējas iestādes argumenti, lai ieinteresētās personas varētu uzzināt, kāds ir pieņemtā pasākuma pamatojums, un lai kompetentā tiesa varētu veikt kontroli. Prasība sniegt pamatojumu ir jāaplūko, ņemot vērā lietas apstākļus, īpaši tiesību akta saturu, norādītā pamatojuma veidu un adresātu vai citu personu, ko akts skar tieši un individuāli, iespējamo ieinteresētību saņemt paskaidrojumus.

Nav prasīts pamatojumā minēt visus attiecīgos faktiskos un juridiskos apstākļus, jo tas, vai akta pamatojums atbilst EKL 253. panta prasībām, ir jāizvērtē ne tikai attiecībā uz tā formulējumu, bet arī kontekstu, kā arī to tiesību normu kopumu, kas reglamentē attiecīgo jautājumu (skat. Tiesas 2001. gada 22. marta spriedumu lietā C-17/99 Francija/Komisija, *Recueil*, I-2481. lpp., 35. un 36. punkts, un Pirmās instances tiesas 2004. gada 13. janvāra spriedumu lietā T-158/99 *Thermenhotel Stoiser Franz* u.c./Komisija, *Recueil*, II-1. lpp., 94. punkts, un tajā minēto judikatūru).

96 Šajā gadījumā vispirms jāatzīst, ka Apstrīdētajā lēmumā ir norādīts, ka 1997. gada subsīdija un subsīdija līguma atcelšanai ir saistīta ar 1978. gada līguma izpildi.

97 Tāpat jānorāda, ka tas, kādā sakarā tika pieņemts Apstrīdētais lēmums, prasītājam ir labi zināms. No lietas materiāliem izriet, ka jau pirms Apstrīdētā lēmuma pieņemšanas prasītājam bija *Tribunal de Cuentas* (Spānijas revīzijas palāta) ziņojums par 1978. gada līguma izbeigšanas ekonomiskajām sekām (turpmāk tekstā — "*Tribunal de Cuentas* ziņojums"), kurā ir apstiprinātas visas subsīdijas, kas *Trasmediterránea* piešķirtas saistībā ar minētā līguma atcelšanu. Šajā ziņojumā it īpaši ir izvērtēta personāla pārstrukturēšanas izdevumu ieskaitīšana valsts kontā saistībā ar līguma atcelšanu un saistībā ar 1997. finanšu gadu. Turklāt *Tribunal de Cuentas* ziņojumā ir skaidri norādīts to pārstrukturēšanas izdevumu apmērs, kas ieskaitīti no valsts konta saistībā gan ar vienu, gan otru minēto aspektu.

98 Turklāt attiecībā uz personāla pārstrukturēšanas izdevumu segšanu saistībā ar subsīdiju līguma atcelšanai Apstrīdētajā lēmumā ir skaidri norādīts, ka šī kompensācija izriet no tipveida nosacījumu pamatprincipiem Nr. 25 un 28. Šis pamatojums gan neattiecas konkrēti uz 1997. gada subsīdiju. Taču konteksts, kādā Apstrīdētais lēmums tika pieņemts, ļāva prasītājam saprast, ka šis pamatojums attiecas uz visām kompensācijām personāla pārstrukturēšanas izdevumu segšanai,

vai tās būtu ieskaitītas valsts kontā attiecībā uz 1997. finanšu gadu, vai attiecībā uz 1978. gada līguma atcelšanu. Prasītājs nevar noliegt, ka ir sapratis, ka minētais pamatojums attiecas uz visiem pārstrukturēšanas izdevumiem, jo dokumentos prasītājs apstrīd, ka atsauce uz tipveida nosacījumu pamatprincipiem Nr. 25 un 28 ir pietiekams Apstrīdētā lēmuma pamatojums jautājumā par to, vai kompensācijas personāla pārstrukturēšanas izdevumu segšanai izriet no 1978. gada līguma.

99 Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jāatzīst, ka, lai gan Apstrīdētā lēmuma redakcija jautājumā par pārstrukturēšanas izdevumiem nebija tik precīza, kā būtu vēlams, šis apstāklis ne prasītājam, ne tiesai neradīja grūtības saprast Komisijas pamatojumu un izvērtēt tā pamatotību.

100 Tādējādi arguments, kas balstīts uz pamatojuma trūkumu, ir noraidāms kā nepamatots.

B — *Par pamatu, kas balstīts uz kļūdām vērtējumā, piemērojot EKL 88. pantu*

1. Lietas dalībnieku argumenti

101 Prasītājs būtībā apgalvo, ka Komisija, atzīstot, ka 1997. gada subsīdija un subsīdija līguma atcelšanai izriet no 1978. gada līguma, ir pieļāvusi kļūdas vērtējumā. Komisija ir kvalificējusi minētās subsīdijas kā pastāvošu atbalstu, tādējādi pārkāpjot EKL 88. pantu. Šim pamatam ir divas daļas; pirmā no tām attiecas uz personāla

pārstrukturēšanas izdevumiem, bet otra — uz to izdevumu ieskaitīšanu, kas radušies *Trasmediterránea* un kuru segšanai [piešķirta] subsīdija līguma atcelšanai.

a) Par pirmo daļu

102 Pirmkārt, prasītājs apstrīd, ka personāla pārstrukturēšanas izdevumi izriet no 1978. gada līguma.

103 Šajā sakarā tas, pirmkārt, apgalvo, ka tipveida nosacījumu pamatprincips Nr. 25, uz kuru norādīts Apstrīdētajā lēmumā, attiecas vienīgi uz kārtējiem ekspluatācijas izdevumiem, neietverot ārkārtas izdevumus, kādi radās, veicot personāla pārstrukturēšanu. Turklāt pretēji apgalvojumiem, ko Komisija izklāstījusi iesniegtajos dokumentos, no tipveida nosacījumu A daļas b) punkta 7. apakšpunktā paredzētā pamatprincipa Nr. 25 formulējuma, kas attiecas uz tehnisko pārstrukturēšanu, izriet, ka *Trasmediterránea* ir tiesības norādīt uz ārkārtas izdevumiem personāla pārstrukturēšanai un segt tos no valsts konta. Minētā noteikuma mērķis ir vienīgi sekmēt, lai *Trasmediterránea* nodrošinātu labu pārvaldību, un palielināt tās produktivitāti. Šis veicinošais mehānisms paredz, ka *Trasmediterránea* peļņa finanšu gadā pieaug, bet to valsts līdzekļu apmērs, kas paredzēti ekspluatācijas deficīta segšanai [attiecīgajā] finanšu gadā, samazinās. Šādos apstākļos, pamatojoties uz minēto normu, prasīt, lai valsts kompensē ārkārtas izdevumus, kuri radušies sakarā ar uzņēmuma pārstrukturēšanu, būtu nelikumīgi un neatbilstoši līgumam.

104 Pamatojot tēzi, ka ārkārtas izdevumi neietilpst tipveida nosacījumu pamatprincipa Nr. 25 piemērošanas jomā, prasītājs lūdz iesniegt *IGAE* ziņojumus par valsts kontu par 1990.–1997. finanšu gadu.

105 Prasītājs tāpat norāda, ka tipveida nosacījumu pamatprincips Nr. 28, kas minēts arī Apstrīdētajā lēmumā, nevar pamatot personāla pārstrukturēšanas izdevumu segšanu ar subsīdiju līguma atcelšanai, jo šis noteikums attiecas tikai uz četrgadu plāniem, ko apstiprina Spānijas valdība. Prasītājs norāda, ka pretēji tam, kas izklāstīts Apstrīdētajā lēmumā, pārstrukturēšanas izdevumi, ko sedz ar subsīdiju līguma atcelšanai, neizriet no 1990.–1994. gada un 1995.–1997. gada pārstrukturēšanas plāniem, bet gan no 1996.–1997. gada pārstrukturēšanas plāna, kas nav četrgadu plāns. Turklāt, pat ja — kā norāda Spānijas Karaliste — šis plāns attiektos uz laika posmu no 1996. līdz 1999. gadam, jautājums būtu par plānu, kura mērķis ir radīt sekas laika posmā pēc tam, kad 1978. gada līgums jau bija izbeigts, un finanšu gados, kad tas vairs nebūs spēkā. Turklāt līgumslēdzēja iestāde apstiprināja šo plānu tikai 1999. gadā.

106 Savu prasījumu pamatojumam prasītājs lūdz Pirmās instances tiesu izdot rīkojumu, lai Spānijas centrālās iestādes iesniedz visus lietas materiālus par pārstrukturēšanas plāniem laika posmā no 1995. līdz 1997. gadam.

107 Otrkārt, prasītājs apgalvo, ka personāla pārstrukturēšanas izdevumu segšana no subsīdijas līguma atcelšanai un 1997. gada subsīdijas ir balstīta uz patstāvīgiem līgumslēdzējas iestādes lēmumiem.

108 Attiecībā uz subsīdiju līguma atcelšanai pārstrukturēšanas izdevumu segšana no valsts konta notika sakarā ar līgumslēdzējas iestādes lēmumiem, kas pieņemti attiecīgi 1998. gada 26. oktobrī un 1999. gada 25. februārī un ar ko tika grozīts 1978. gada līgums. Prasītājs būtībā piebilst, ka pretēji Spānijas Karalistes apgalvojumiem abi lēmumi nav vienkārša vienpusēja 1978. gada līguma interpretācija, kas ir iespējama saskaņā ar Spānijas administratīvajām tiesībām, bet šie lēmumi ir uzskatāmi par īstiem 1978. gada līguma grozījumiem, jo tie — kā norāda *Tribunal de Cuentas* — izjauc līdzsvaru starp sākotnēji paredzētajiem pakalpojumiem.

109 Attiecībā uz 1997. gada subsīdiju pārstrukturēšanas izdevumu segšana balstās uz līgumslēdzējas iestādes lēmumu, kas pieņemts 1995. gada oktobrī un kurā apstiprināts personāla pārstrukturēšanas plāns laika posmam no 1995. līdz 1997. gadam.

110 Pat pieņemot, ka šis lēmums ir tikai pieļaujama vienpusēja 1978. gada līguma interpretācija, 1997. gada subsīdijas piešķiršana neatbilst šai 1978. gada līguma interpretācijai. 1995. gada oktobra lēmumā bija izvirzīta prasība, ka dalībvalstij ir jāpanāk, ka samazinās līdzekļu apmērs, ko katru gadu piešķir, samazinot citus izdevumus, kas kompensē izdevumu pieaugumu personālam; šajā gadījumā tas netika izpildīts.

111 Lai to pierādītu, prasītājs lūdz Pirmās instances tiesai izdot rīkojumu, lai tiktu iesniegti *IGAE* ziņojumi par valsts kontu par 1990.–1997. finanšu gadu.

112 Komisija apgalvo, ka personāla pārstrukturēšanas izdevumu segšana saistībā ar subsīdiju līguma atcelšanai un 1997. gada subsīdiju izriet no 1978. gada līguma.

113 Šajā sakarā tā norāda, ka, pirmkārt, piemērojot tipveida nosacījumu A) daļas b) punkta 1., 5. un 7. apakšpunktā paredzēto pamatprincipu Nr. 25 un pamatprincipu Nr. 28, *Trasmediterránea* personāla pārstrukturēšanas izmaksas var segt no valsts līdzekļiem saistībā ar 1978. gada līgumu.

114 Komisija uzskata, ka prasītājs interpretē šos pamatprincipus nepamatoti šauri, lai gan to burtiskā nozīme ir acīmredzama. Šī interpretācija galvenokārt balstās uz šaubām, ko *IGAE* paudusi iekšējā administratīvajā procesā pirms minēto subsīdiju izmaksas.

115 Komisija piebilst, ka ārējās kontroles institūcija, kas [šajā gadījumā] ir *Tribunal de Cuentas*, ir secinājusi, ka personāla pārstrukturēšanas izdevumu segšana no valsts līdzekļiem pilnībā atbilst 1978. gada līguma noteikumiem un ka minētā izdevumu segšana ir ļāvusi laika posmā no 1990. līdz 1997. gadam kopā no valsts līdzekļiem ietaupīt 12,255 miljardus ESP.

116 *Tribunal de Cuentas* viedoklis, protams, nav noteicošais. Tomēr tas apstiprina, ka Komisijas atbalstītā 1978. gada līguma interpretācija ir pieņemama. Turklāt netiek minēts, ka valsts tiesā būtu celta prasība, lai apstrīdētu attiecīgo maksājumu atbilstību 1978. gada līgumam.

117 Otrkārt, tā apgalvo — nevar piekrist, ka, nepastāvot nekādam citam juridiskam pamatojumam, varētu pietikt ar līgumslēdzējas iestādes lēmumu, lai sāktu attiecīgo summu izmaksu. Lēmumi, uz kuriem atsaucas prasītājs, ir nevis 1978. gada līguma grozījumi, bet gan tikai Spānijas iestāžu apstiprinoša atbilde uz jautājumu, vai *Trasmediterránea* ir tiesības atbilstoši 1978. gada līgumam saņemt minētos maksājumus, vai nē.

118 No tā Komisija secina, ka, ņemot vērā līguma tekstu un tā piemērošanu, kā arī Spānijas iestāžu un *Tribunal de Cuentas* nostāju, kas izklāstīta tās ziņojumā, valsts līdzekļi, kas paredzēti personāla pārstrukturēšanai, izriet no 1978. gada līguma un tādējādi ir pastāvošs atbalsts.

119 Spānijas Karaliste apgalvo, ka 1978. gada līgumā nav izsmeļoši un precīzi uzskaitīti visi posteņi, kas varētu ietilpt valsts konta sadaļas "ekspluatācija" izdevumos un ieņēmumos. Tā piebilst, ka 1978. gada līgums ir administratīvo tiesību līgums un ka tādēļ tiesības izlemt, kādiem izdevumiem ir jāietilpst valsts kontā, piemīt

līgumslēdzējai iestādei atbilstoši tās pilnvarām interpretēt līgumus, kas noteiktas valsts tiesību aktos par publiskajiem iepirkumiem. Atļaujas, ko devusi līgumslēdzēja iestāde un ar kurām prasītājs mēģina pamatot, ka 1997. gada subsīdija un subsīdija līguma atcelšanai ir kvalificētas kā jauns atbalsts, faktiski ir tikai tiesību interpretēt 1978. gada līgumu izpausme, kuras līgumslēdzējai iestādei piemīt kā institūcijai, kas minēto līgumu noslēgusi.

b) Par otro daļu

120 Prasītājs būtībā apgalvo, ka, lai pareizi piemērotu 1978. gada līgumu, Spānijas iestādēm vajadzēja veikt vajadzīgos maksājumus, kas attiecināmi uz katru finanšu gadu, iespējams, radot pārpalikumu attiecīgajā finanšu gadā, tādējādi pieļaujot subsīdijas līguma atcelšanai tikai atbilstoši maksājumiem, kas veicami attiecībā uz finanšu gadiem, kuros radies deficīts vai kuros reģistrētais pārpalikums ir mazāks par attiecīgajiem maksājumiem. Prasītājs piebilst, ka, tā kā Spānijas iestādes šādi nerīkojās, Komisija nevarēja uzskatīt, ka subsīdija līguma atcelšanai izriet no 1978. gada līguma, tāpat arī nevarēja uzskatīt, ka šī subsīdija ir pastāvošs atbalsts.

121 Savu prasījumu pamatojumam prasītājs vispirms norāda, ka, tā kā nav īpašu noteikumu par 1978. gada līguma atcelšanu, tā ir veicama, piemērojot noteikumus par valsts kontu, kas, pēc prasītāja uzskatiem, prasa, lai visi izdevumi, par kuriem pienākas kompensācija, saņemot subsīdiju līguma atcelšanai, tiktu attiecināti uz finanšu gadu, kurā šie izdevumi radušies.

122 Tāpat prasītājs norāda, ka no tipveida nosacījumu pamatprincipa Nr. 25 izriet, ka *Trasmediterránea* ir tiesības saņemt vienīgi ekonomisku kompensāciju attiecībā uz deficītu, kas šajā gadījumā finanšu gada beigās radies valsts konta sadaļās

"ekspluatācija" un "ieguldījumi". Pēc prasītāja uzskatiem, valsts konta sadaļa "ekspluatācija" no 1991. līdz 1995. finanšu gadam noslēdzās ar pārpalikumu, un tāpat būtu bijis arī 1997. finanšu gadā, ja vien tajā nebūtu nepamatoti ieskaitīti personāla pārstrukturēšanas izdevumi.

123 Prasītājs apstrīd, ka no tipveida nosacījumu pamatprincipa Nr. 25 izriet, ka kompensācija ir jāpārskaita no sadaļas "ekspluatācija" pārpalikuma uz sadaļas "ieguldījumi" iespējamo deficītu. Pēc prasītāja uzskatiem, no tipveida nosacījumu A daļas a) punkta 3. apakšpunktā un B daļas a) punkta 1. apakšpunktā paredzētā pamatprincipa Nr. 25 formulējuma izriet, ka valsts subsīdija, kas piešķirta katram finanšu gadam, tiek ieskaitīta kā ienākošā summa, lai panāktu līdzsvaru katrā sadaļā atsevišķi. Abu sadaļu nodalīšana precīzi atbilst mērķim nodrošināt, lai *Trasmediterránea* saņemtu subsīdiju tādā apmērā, kas vienāds ar finansiālajām izmaksām, kuras ietvertas sadaļā "ieguldījumi", neatkarīgi no šo ieņēmumu summas. Šie izdevumi tiks ņemti vērā, tikai lai attiecīgā gadījumā nodrošinātu līdzsvaru sadaļā "ekspluatācija", kura atspoguļo pārējos *Trasmediterránea* kārtējos izdevumus.

124 Prasītājs norāda, ka nav iesniegti nekādi pierādījumi Spānijas Karalistes paziņojumiem par abu sadaļu savstarpēju kompensēšanu, kuri neapšaubāmi pierādītu, ka 1978. gada līgums tika piemērots attiecībā uz iespējām veikt pārskaitījumus starp abām sadaļām. Nevar uzskatīt, ka šādi pierādījumi būtu ietverti tabulā, kas iekļauta *Tribunal de Cuentas* ziņojumā, jo nav izslēgts, ka šī tabula ir kļūdaina.

125 Prasītājs apstrīd arī to, ka tipveida nosacījumu pamatprincips Nr. 26 ļautu pārskaitīt iespējamo pārpalikumu attiecībā uz ekspluatāciju konkrētā finanšu gadā uz deficītu, kas radies citos finanšu gados; šāda pārskaitīšana izraisītu valsts piešķirto līdzekļu samazinājumu. Kā norāda prasītājs, deficīts vai pārpalikums, kas paredzēts pamatprincipā Nr. 26, ir saistīts vienīgi ar līdzsvara nodrošināšanu starp līdzekļiem, ko valsts atbilstoši budžeta prognozēm ieskaitījusi pirms laika, un līdzekļiem, kas faktiski bija jāieskaita pēc valsts konta grāmatojumu noskaidrošanas.

126 Visbeidzot, no vienas puses, lai pierādītu to, vai pārpalikums attiecībā uz ekspluatāciju ir ticis pārskaitīts deficītā attiecībā uz ieguldījumiem, vai nē, un, no otras puses, lai interpretētu tipveida nosacījumu pamatprincipu Nr. 26, prasītājs lūdz Pirmās instances tiesai izdot rīkojumu, lai tiktu iesniegti *IGAE* ziņojumi par valsts kontu par 1990.–1997. finanšu gadu.

127 Tāpat prasītājs lūdz Pirmās instances tiesai izdot rīkojumu, lai Spānijas iestādes iesniedz visus lietas materiālus par 1978. gada līguma atcelšanu, lai varētu noskaidrot, kādas sarunas, izbeidzot līgumu, notikušas starp *Trasmediterránea* un Spānijas valsti, kā arī, uz kādiem faktiskajiem un juridiskajiem apstākļiem beigās ir balstījusies Spānijas valsts, aprēķinot summu līguma atcelšanai.

128 Komisija, ko atbalsta Spānijas Karaliste, būtībā norāda, ka, uzskatīdams, ka ekspluatācijas pārpalikums, kas *Trasmediterránea* radies atsevišķos finanšu gados, drīzāk ir ļāvis palielināt *Trasmediterránea* kapitālu, nevis kompensēt citus valsts līdzekļus, prasītājs ir pieļāvis faktisku kļūdu.

129 Valsts konta sadaļā "ekspluatācija" atsevišķos finanšu gados ir reģistrēts pārpalikums. Tomēr valsts konta sadaļas "ieguldījumi" saldo visos finanšu gados bija negatīvs. Turklāt no *Tribunal de Cuentas* ziņojuma izriet, ka pārpalikums attiecībā uz ekspluatāciju, kas minēts iepriekš, tika regulāri izmantots sadaļas "ieguldījumi" deficīta segšanai, lai mazinātu valsts līdzekļu apmēru gadā. Tā kā pārpalikums attiecībā uz ekspluatāciju nekad nepārsniedza ieguldījumu deficītu, nevienā finanšu gadā neradās valsts līdzekļu pārpalikums. Šajā sakarā Spānijas Karaliste būtībā precizē, ka 20 gados, kopš ir spēkā 1978. gada līgums, pēc sadaļu "ekspluatācija" un "ieguldījumi" savstarpējas ieskaitīšanas, kas ir uzskatāmas par divām tā paša konta sadaļām, valsts konta saldo vienmēr bijis negatīvs.

130 Šādos apstākļos nav vērts spriest par tipveida nosacījumu pamatprincipa Nr. 26 interpretāciju, kas jebkurā gadījumā paredz kompensācijas starp finanšu gadiem.

131 Tādēļ ir skaidrs, ka veicamu maksājumu attiecināšanai vai neattiecināšanai uz konkrētu finanšu gadu nav nekādas nozīmes, jo, pat ja šāda ikgadēja attiecināšana būtu notikusi, tā nekādi neietekmētu kopējo valsts līdzekļu apmēru, ko *Trasmediterránea* saņēmusi attiecībā uz visu 1978. gada līgumu.

2. Pirmās instances tiesas vērtējums

a) Par pirmo daļu

132 Vispirms jāatgādina, ka Apstrīdētajā lēmumā *Trasmediterránea* personāla pārstrukturēšanas izdevumu segšanas līgumiskais raksturs ir balstīts uz diviem tipveida nosacījumu pamatprincipiem, proti, pamatprincipiem Nr. 25 un Nr. 28.

133 Kā norāda prasītājs, personāla pārstrukturēšanas izdevumu segšanas līgumiskais raksturs nevar izrietēt no A daļas b) punkta 7. apakšpunktā ietvertā pamatprincipa Nr. 25, kurš paredz sekmēt *Trasmediterránea* produktivitātes pieaugumu. Šis arguments ir neefektīvs, jo Apstrīdētais lēmums attiecas uz visu pamatprincipu Nr. 25 un tajā nav skaidri minēta šī principa norma, kas paredz produktivitātes pieaugumu. Pat piekrītot prasītājam, ka īpašā norma, kas ietverta tipveida nosacījumu A daļas b) punkta 7. apakšpunktā paredzētajā pamatprincipā Nr. 25, nav pamats personāla pārstrukturēšanas izdevumu segšanas līgumiskajam rakstu-

ram, no minētās normas tomēr neizriet, ka Komisija attiecībā uz 1978. gada līgumu būtu pieļāvusi vērtējuma kļūdu, uzskatot, ka pamatprincips Nr. 25 — kurš, jāatgādina, paredz valsts konta grāmatvedības mehānismu — būtu līgumisks pamats minētajai personāla pārstrukturēšanas izdevumu segšanai.

134 Prasītājs arī apgalvo, ka tipveida nosacījumu pamatprincips Nr. 25 kopumā neattiecas uz ārkārtas izdevumiem un ka izdevumi saistībā ar personāla pārstrukturēšanu ir šādi ārkārtas izdevumi. Šajā sakarā pietiek norādīt, ka prasītājs nesniedz nekādu pamatojumu apgalvojumam, ka minētais pamatprincips Nr. 25 nošķir, no vienas puses, pieļaujamos kārtējos izdevumus un, no otras puses, ārkārtas izdevumus, kas neietilpst minētā pamatprincipa piemērošanas jomā. Turklāt prasītājs nenorāda nekādus iemeslus, kuru dēļ personāla pārstrukturēšanas izdevumi būtu uzskatāmi par ārkārtas izdevumiem. Šajos apstākļos nav jāpieprasa veikt pierādījumu savākšanas pasākumus ar mērķi pārliecināties par šāda sadalījuma esamību un to, kā tas ietekmē to, vai ir pieļaujama personāla pārstrukturēšanas izdevumu segšana.

135 No iepriekš minētā izriet, ka prasītājs nav sniedzis pietiekamus pierādījumus tam, ka, atzīstot, ka personāla pārstrukturēšanas izdevumu segšana, kas ņemta vērā, aprēķinot 1997. gada subsīdijas un subsīdijas līguma atcelšanai apmēru, atbilstoši pamatprincipam Nr. 25, izriet no 1978. gada līguma, Komisija būtu pieļāvusi kļūdu vērtējumā. Turklāt jānorāda, ka Komisijas vērtējums atbilst *Tribunal de Cuentas* — valsts ārējās finanšu kontroles iestādes — vērtējumam, kas izklāstīts minētās iestādes ziņojumā par 1978. gada līguma atcelšanu, kura pareizība Spānijas kompetentajās iestādēs nav apstrīdēta. Šādos apstākļos šajā procesā jāatzīst, ka pamatprincips Nr. 25 ir līgumisks pamats, balstoties uz kuru var segt pārstrukturēšanas izdevumus.

136 Tāpēc nav jāizvērtē, vai bija nepareizi uzskatīt, ka pārstrukturēšanas izdevumu segšanas līgumiskais raksturs izrietēja arī no tipveida nosacījumu pamatprincipa Nr. 28. Tāpat nav jāizvērtē arī, vai šai izdevumu segšanai ir saņemtas autonomas Spānijas iestāžu atļaujas. Turklāt Pirmās instances tiesai nav jālemj par lūgumiem veikt pierādījumu savākšanas pasākumus ar mērķi pierādīt atsevišķus faktiskos apstākļus, kas attiecas uz pamatprincipu Nr. 28 un Spānijas iestāžu autonomajām atļaujām, kas jebkurā gadījumā nevar mainīt secinājumu, kas izklāstīts iepriekšējā punktā.

137 Tādējādi pamata pirmā daļa ir noraidāma kā nepamatota.

b) Par otro daļu

138 Saistībā ar otro daļu prasītājs būtībā norāda, ka Komisija, atzīstot, ka visa subsīdija līguma atcelšanai izriet no 1978. gada līguma, ir pieļāvusi kļūdu vērtējumā. Pēc prasītāja uzskatiem, 1978. gada līgums izvirza prasību attiecināt izdevumus līguma atcelšanai uz finanšu gadiem, ar kuriem tie saistīti, un pārskaitīt šajos finanšu gados radušos iespējamo pārpalikumu uz deficītu. Tātad subsīdija līguma atcelšanai var attiekties uz izdevumiem līguma atcelšanai tikai tad, ja finanšu gados, kurus tie skar, nav pietiekama pārpalikuma, lai veiktu pārskaitīšanu.

139 Pat pieņemot, ka 1978. gada līgums izvirza prasību attiecināt izdevumus līguma atcelšanai uz finanšu gadiem, ar kuriem šie izdevumi saistīti, un pārskaitīt šajos finanšu gados radušos iespējamo pārpalikumu uz deficītu, no tā tomēr neizriet, ka Komisija, atzīstot, ka visa subsīdija līguma atcelšanai izriet no 1978. gada līguma, būtu pieļāvusi kļūdu.

140 No lietas materiāliem izriet, ka valsts konta sadaļā "ieguldījumi" visu laiku, kamēr bija spēkā 1978. gada līgums, bija deficīts un arī valsts konta sadaļā "ekspluatācija" bija deficīts visos finanšu gados, kamēr 1978. gada līgums bija spēkā, izņemot 1987., 1988. un 1991.–1995. finanšu gadu. No tā izriet, ka, izņemot pēdējos minētos finanšu gadus, valsts kontā nekad nebija pārpalikuma.

141 Attiecībā uz 1987., 1988. un 1991.–1995. finanšu gadu ir konstatēts, ka sadaļā "ieguldījumi" bija deficīts, kas pārsniedza sadaļas "ekspluatācija" pārpalikumu, tādēļ pēc abu sadaļu savstarpējas pārskaitīšanas valsts kontā nebija pārpalikuma arī šajos finanšu gados.

142 Prasītājs apstrīd to, ka abu valsts konta sadaļu savstarpēja pārskaitīšana atbilst tipveida nosacījumu pamatprincipam Nr. 25. Taču minētā principa interpretācija, ko sniedzis prasītājs, nav iespējama, nedz pamatojoties uz tā formulējumu, nedz tā piemērošanu, kas veikta saistībā ar 1978. gada līgumu. Pretēji prasītāja apgalvojumiem tas, ka tipveida nosacījumu pamatprincips Nr. 25 paredz iespēju izmantot valsts līdzekļus līdzsvara nodrošināšanai katrā valsts konta sadaļā, nekādi neizslēdz iespēju, ka šo līdzekļu apmērs tiktu aprēķināts pēc tam, kad iespējamais pārpalikums vienā sadaļā būtu pārskaitīts uz deficītu otrā sadaļā. Šajā sakarā, kā pamatoti norāda Komisija, no *Tribunal de Cuentas* ziņojuma izriet, ka pārpalikums attiecībā uz ekspluatāciju tika regulāri izmantots sadaļas "ieguldījumi" deficīta segšanai, lai mazinātu valsts līdzekļu apmēru gadā.

143 Lai gan prasītājs apgalvo, ka *Tribunal de Cuentas* ziņojumā varēja būt kļūda attiecībā uz valsts konta sadaļu savstarpēju pārskaitīšanu, jāatzīst, ka prasītājs nav iesniedzis nekādus pierādījumus, kas radītu šaubas par šajā ziņojumā izmantoto datu ticamību, ko prasītājs pats sniedzis šajā procesā. Šādos apstākļos nav jāizpilda prasītāja lūgums Pirmās instances tiesai izdot rīkojumu, lai tiktu iesniegti *IGAE*

pārbaudes ziņojumi par 1990.–1997. finanšu gadu, lai varētu secināt, vai ir notikusi abu valsts konta sadaļu savstarpēja pārskaitīšana, vai nav (šajā sakarā skat. Tiesas 1982. gada 7. jūlija spriedumu lietā 119/81 *Klöckner-Werke*/Komisija, *Recueil*, 2627. lpp., 8. punkts).

144 Tā kā nav pierādīts, ka valsts kontā būtu radies kaut mazākais pārpalikums, ko varētu izmantot, sedzot izdevumus līguma atcelšanai, jākonstatē, ka Komisija, atzīstot, ka subsīdija līguma atcelšanai attiecas uz visiem izdevumiem līguma atcelšanai, nevis attiecinot šo subsīdiju uz finanšu gadiem, kuros tie radušies, nav pieļāvusi kļūdu. Tādēļ arī šī pamata otrā daļa ir noraidāma.

145 Visbeidzot, attiecībā uz prasītāja lūgumu Pirmās instances tiesai izdot rīkojumu, lai Spānijas iestādes iesniedz visus lietas materiālus par 1978. gada līguma atcelšanu, lai varētu noskaidrot, kādas sarunas, izbeidzot līgumu, notikušas starp Spānijas iestādēm un *Trasmediterránea*, pietiek norādīt, ka prasītājs nav paskaidrojis, kādā ziņā šādas sarunas vai apstākļi, kādos tika izveidots konts līguma atcelšanai, varētu pierādīt, ka Komisija, atzīstot, ka 1997. gada subsīdija un subsīdija līguma atcelšanai izriet no 1978. gada līguma, būtu pieļāvusi kļūdu vērtējumā. Šādos apstākļos nav jāizpilda prasītāja paustais lūgums veikt pierādījumu savākšanas pasākumus.

146 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, otrais pamats par Apstrīdētā lēmuma prettiesiskumu attiecībā uz 1997. gada subsīdiju un subsīdiju līguma atcelšanai ir noraidāms.

II — *Par 1998. gada subsīdiju*

147 Prasītājs apstrīd arī Apstrīdētā lēmuma tiesiskumu, ciktāl tajā 1998. gada subsīdiju atļauts ieskaitīt kā jaunu atbalstu, kas saderīgs ar kopējo tirgu. Šajā sakarā prasītājs apgalvo, ka ar Apstrīdēto lēmumu ir pārkāpts EKL 88. pants un 86. panta 2. punkts un nav izpildīts iestāžu pienākums norādīt tiesību akta pamatojumu.

148 Komisija, ko atbalsta Spānijas Karaliste, apstrīd šo argumentu pamatotību.

A — *Par pamatu, kurš balstīts uz EKL 88. panta pārkāpumu*

1. Lietas dalībnieku argumenti

149 Prasītājs būtībā apgalvo, ka ar Apstrīdēto lēmumu ir pārkāpts EKL 88. pants tādā ziņā, ka Komisija tajā nav ņēmusi vērā ieteikto pasākumu, kas būtu vajadzīgi attiecībā uz 1978. gada līgumu, ietekmi, kvalificējot 1998. gada subsīdiju kā jaunu atbalstu un izvērtējot tās saderību saistībā ar EKL 86. un 87. pantu.

150 Šajā sakarā prasītājs vispirms apgalvo, ka no Regulas Nr. 659/1999 19. panta un judikatūras izriet, ka tad, ja dalībvalsts akceptē Komisijas ierosinātos pasākumus, tad šis akcepts dalībvalstij uzliek par pienākumu īstenot minētos pasākumus (Tiesas 1993. gada 24. marta spriedums lietā C-313/90 *CIRFS* u.c./Komisija, *Recueil*,

I-1125. lpp., un 1996. gada 15. oktobra spriedums lietā C-311/94 *IJssel-Vliet Combinatie, Recueil*, I-5023. lpp., 35. un turpmākie punkti). Ieteikto un akceptēto vajadzīgo pasākumu saistošais raksturs attiecās arī uz Komisiju, tāpēc tā nevarēja vēlāk neņemt vērā šo pasākumu saturu un sekas.

151 Tāpat prasītājs norāda, ka Spānijas Karaliste akceptēja Komisijas ieteiktos vajadzīgos pasākumus attiecībā uz 1978. gada līgumu. Pēc prasītāja uzskatiem, ieteiktajos un akceptētajos vajadzīgajos pasākumos Spānijas iestādes ir aicinātas izbeigt 1978. gada līgumu no 1997. gada 31. decembra un izsludināt konkursu ar mērķi noslēgt jaunu līgumu par sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu. Lai to pierādītu, prasītājs lūdz Pirmās instances tiesai izdot rīkojumu, lai Komisija iesniedz materiālus, kas attiecas uz vajadzīgo pasākumu ieteikumu.

152 Pēc prasītāja uzskatiem, Spānijas iestādes nav pieņēmušas vajadzīgos pasākumus attiecībā uz jūras satiksmes līnijām starp Kanāriju salu arhipelāga salām un no 1998. gada 1. janvāra *Trasmediterránea* sniedza pakalpojumus šajās līnijās un saņēma subsīdiju ar tādiem pašiem noteikumiem, kādi bija paredzēti 1978. gada līgumā, kurš teorētiski bija zaudējis spēku, kaut arī konkurss par šo pakalpojumu sniegšanu nebija noticis un attiecīgi izmaksas, kas saistītas ar pienākuma sniegt sabiedriskos pakalpojumus izpildi, nebija noteiktas. Tādējādi netika ievēroti akceptētie vajadzīgie pasākumi.

153 Turklāt nav nekādu jaunu pierādījumu, kas ļautu Komisijai apstrīdēt vērtējumu, kas ietverts vajadzīgo pasākumu ieteikumā, saskaņā ar kuru pakalpojumi, ko sniedza *Trasmediterránea*, nav pakalpojumi ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, jo attiecībā uz šo pakalpojumu sniegšanu pastāvēja konkurence.

154 Pirmkārt, tas, ka pakalpojumi, uz ko attiecas 1998. gada subsīdija, attiecās tikai uz līnijām starp arhipelāga salām, savukārt vajadzīgo pasākumu ieteikums skāra visas līnijas, uz ko attiecas 1978. gada līgums, nepadara vajadzīgo pasākumu ieteikuma saistībā ar 1978. gada līgumu izvērtējumu, kurš veikts, pārbaudot 1998. gada subsīdiju, par neatbilstīgu.

155 Pēc prasītāja uzskatiem, vajadzīgo pasākumu ieteikums saistībā ar 1978. gada līgumu skaidri attiecās uz Kanāriju salu jūras satiksmes līnijām. Šajā sakarā prasītājs norāda, ka no apsvērumiem, kas ietverti vajadzīgo pasākumu ieteikuma ievadā, izriet, ka šis ieteikums tika pieņemts pēc sūdzībām tieši par *Trasmediterránea* pret konkurenci vērsto rīcību, sniedzot pakalpojumus Kanāriju salu līnijās. Turklāt šos vajadzīgos pasākumus Komisija vēlējās konkludenti attiecināt uz Kanāriju salu līnijām. Tas izrietētu no tā, ka Komisija izteica kritiku par 1978. gada līgumā paredzēto komerciālo elastību, par ko tieši bija prasītāja sūdzība attiecībā uz līniju Tenerife [*Tenerife*] — Agaete [*Agaete*] — Grankanārija [*Gran Canaria*]. Tāpat tas izriet no tā, ka vajadzīgo pasākumu ieteikumā Komisija bija norādījusi, ka ļoti apšauba nepieciešamību uzlikt pienākumu sniegt sabiedriskos pakalpojumus dažās no attiecīgajām jūras satiksmes līnijām, jo šajās līnijās pakalpojumus pienācīgi varēja sniegt vai arī sniedza privāti uzņēmumi, kuri tos attiecīgi sniedza komercpakalpojumu veidā.

156 Lai noskaidrotu, vai Komisija ir pievērsusi uzmanību stāvoklim Kanāriju salu tirgū, prasītājs lūdz Pirmās instances tiesai izdot rīkojumu, lai Komisija iesniedz materiālus, kas attiecas uz vajadzīgo pasākumu ieteikumu.

157 Otrkārt, arī iespējamais pagaidu raksturs, kāds piemīt minētajai sistēmai, pamatojoties uz kuru izmaksāta 1998. gada subsīdija, nav pietiekams pamatojums pārskatīt kritērijus, ko Komisija piemērojusi vajadzīgo pasākumu ieteikumā sakarā ar 1978. gada līgumu. No vienas puses, sistēma, uz ko balstās 1998. gada subsīdija, nav gluži pagaidu, jo 1998. gada 9. oktobra lēmums ļāva *Trasmediterránea* neierobežotu laiku sniegt pakalpojumus attiecīgajās līnijās. No otras puses, kā Komisija norādīja,

veicot 1998. gada līguma pārbaudi [Komisijas 2000. gada 19. jūlija lēmums 2001/156/EK par valsts atbalstu, ko Spānija piešķīrusi jūras transporta jomā (jauns sabiedrisko pakalpojumu līgums jūras pārvadājumu jomā) (OV 2001, L 57, 32. lpp.)], Kanāriju salu iestādēm bija pietiekami daudz laika, lai ieviestu juridisku sistēmu, kas atbilstu Kopienu tiesību aktiem un/vai neapdraudētu sabiedrisko pakalpojumu turpinātību. Katrā ziņā iespējamības, ka satiksme starp Kanāriju salu arhipelāga salām varētu tikt pārtraukta, nebija, jo šajās līnijās pakalpojumus pietiekamā apjomā sniedza ne tikai *Trasmediterránea*, bet arī konkurējošas kuģniecības sabiedrības.

158 Lai pierādītu, ka atļaujām, kas veido pagaidu sistēmu, nav pagaidu rakstura, prasītājs lūdz Pirmās instances tiesai izdot rīkojumu, lai Spānijas iestādes iesniedz, pirmkārt, materiālus, ko Kanāriju salu autonomās kopienas *Consejería de Turismo y transportes* pārbaudījusi sakarā ar *Trasmediterránea* iesniegto sūdzību attiecībā uz to summu izmaksu, kas tai pienākoties deficīta segšanai, kurš tai, sniedzot sabiedriskos pakalpojumus kabotāžas līnijās starp salām, radies 1998., 1999. un 2000. finanšu gadā, un, otrkārt, visus dokumentus, kas saistīti ar konkursiem attiecībā uz sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu Kanāriju salu līnijās pēc Dekrēta Nr. 133/1998 stāšanās spēkā, kā arī visus dokumentus attiecībā uz Dekrēta Nr. 133/1998 pieņemšanu, īpaši pētījumus, ziņojumus un ekonomisko informāciju, uz ko pamatojoties tika izstrādāts pielikums, kurā definēts pienākums sniegt sabiedriskos pakalpojumus.

159 Komisija, ko atbalsta Spānijas Karaliste, norāda, ka, pirmkārt, vajadzīgo pasākumu ieteikums, kurš attiecas uz 1978. gada līgumu un kuru Spānijas Karaliste akceptējusi, nerada saistošas juridiskas sekas attiecībā uz pagaidu sistēmu.

160 Šajā sakarā Komisija norāda, ka, izbeidzot 1978. gada līgumu, Spānijas iestādes ir "izlietojušas" vajadzīgo pasākumu ieteikuma "tiešo juridisko iedarbību". Pēc Komisijas uzskatiem, no šī brīža jaunie pasākumi, ko pieņēma dažādas Spānijas

iestādes, proti, no vienas puses, pagaidu sistēma, kas bija Kanāriju salu iestāžu kompetencē, un, no otras puses, 1998. gada līgums, kas bija valsts iestāžu kompetencē, bija jāizvērtē kā jauns atbalsts. Komisija uzskata, ka, neraugoties uz pagaidu sistēmas materiālo līdzību ar 1978. gada līgumu, šī sistēma ir jauns atbalsts, jo tās termiņš un spēkā esamība ir grozīta. Komisija piebilst, ka tad, ja tā būtu uzskatījusi 1978. gada līgumu par identisku ar pagaidu sistēmu, tad pagaidu sistēma būtu jāatzīst par pastāvošu atbalstu, kas liegtu iespēju atgūt atbalstu, kas piešķirts atbilstoši šai sistēmai. Šāda pieeja būtu ne vien acīmredzami nepiemērota šajā lietā, bet tās rezultāts varētu būt pretējs tam, ko vēlējās panākt prasītājs.

161 Otrkārt, tā apgalvo, ka 1978. gada līguma analīze, kas izklāstīta vajadzīgo pasākumu ieteikumā, nav tieši piemērojama stāvoklim, kāds arhipelāgā bija 1998. gadā, jo šī analīze attiecas uz kuģošanas līnijām visā Spānijas teritorijā, nevis īpašo stāvokli, kāds bija salu kabotāžai Kanāriju salās. Tas, ka šis vajadzīgo pasākumu ieteikums tika iesniegts pirms prasītāja sūdzības, nekādi neietekmē šo secinājumu, jo, lai gan prasītājs vērsa uzmanību tikai uz stāvokli Kanāriju salās, Komisija problēmu aplūkoja kopumā.

162 Prasītājs piebilst, ka Komisijai vajadzētu izvērtēt stāvokli Kanāriju salu arhipelāgā, ņemot vērā piemērojamos noteikumus, to skaitā Regulas Nr. 3577/92 6. panta 2. punktu, atbilstoši kuram kabotāžas liberalizāciju Kanāriju salās piemēro tikai no 1999. gada 1. janvāra, no vienas puses, un Kopienas pamatnostādnes par valsts atbalstu jūras transporta nozarē, no otras puses, kas neuzliek pienākumu izsludināt konkursu, lai varētu noslēgt sabiedrisko pakalpojumu līgumus.

163 No tā prasītājs secina, ka bija pilnīgi pamatoti analizēt pagaidu sistēmas saderību pavisam citos aspektos, nekā sistēmu, kāda bija spēkā atbilstoši vajadzīgo pasākumu ieteikumam attiecībā uz 1978. gada līgumu. Tādējādi prasītāja izvirzītais pamats,

kurš balstīts uz EKL 88. panta pārkāpumu, jo nav ievērots akceptētais vajadzīgo pasākumu ieteikums, nav pamatots.

2. Pirmās instances tiesas vērtējums

164 Prasītājs pamatoti norāda, ka no Regulas Nr. 659/1999 19. panta 1. punkta izriet, ka tad, ja pastāvoša atbalsta pārbaudes procedūrā attiecīgā dalībvalsts akceptē tai adresētus ierosinātos pasākumus, tad šis akcepts dalībvalstij uzliek par pienākumu īstenot minētos pasākumus.

165 Šajā gadījumā pretēji prasītāja apgalvojumiem Komisija neapstrīd, ka Spānijas iestādes akceptēja vajadzīgo pasākumu ieteikumu. Tādēļ šis fakts ir uzskatāms par pierādītu un nav jāizpilda prasītāja lūgums Pirmās instances tiesai izdot rīkojumu, lai Komisija iesniedz materiālus, kas attiecas uz vajadzīgo pasākumu ieteikumu.

166 Jāpiebilst, ka Komisija un Spānijas Karaliste ir pareizi norādījušas, ka akceptēto pasākumu saistošās juridiskās sekas, kas attiecas uz grozījumiem 1978. gada līgumā, izbeidzās vienlaikus ar 1978. gada līgumu.

167 Visbeidzot, jāņem vērā, ka ir zināms — 1998. gada subsīdija ir jauns atbalsts Regulas Nr. 659/1999 1. panta c) punkta nozīmē, un tas izslēdz iespējamību, ka šī subsīdija ir piešķirta, pildot 1978. gada līgumu.

168 Šādos apstākļos akceptētie vajadzīgie pasākumi nevar būt pamats, uz kā balstīties, izvērtējot 1998. gada subsīdijas saderību ar kopējo tirgu. Šī saderība ir jāizvērtē tieši saistībā ar EK līguma noteikumiem.

169 Taču ir jāpārbauda, vai — kā apgalvo prasītājs — Komisijas vērtējums, kas ietverts vajadzīgo pasākumu ieteikumā attiecībā uz 1978. gada līgumu, attiecās tieši uz kabotāžas līnijām starp Kanāriju salām un tādējādi Komisija varēja nonākt tikai pie tāda secinājuma par 1998. gada subsīdijas saderību, kas lika tai ieteikt vajadzīgos pasākumus attiecībā uz 1978. gada līgumu, nenorādot iemeslus, kas tai lika vērtējumu grozīt.

170 Šajā sakarā vispirms jāatgādina, ka pagaidu sistēma attiecas vienīgi uz pakalpojumu sniegšanu kuģošanas līnijās starp arhipelāga salām, bet 1978. gada līguma mērķis bija reglamentēt pakalpojumu sniegšanu ne tikai kuģošanas līnijās starp Kanāriju salu arhipelāga salām, bet arī starp dažādiem pussalas punktiem, no vienas puses, un Baleāru salām, Ziemeļāfriku un Kanāriju salām, no otras puses.

171 Tāpat jānorāda, ka prasītājs nav pierādījis, ka vērtējums, kas izklāstīts vajadzīgo pasākumu ieteikumā attiecībā uz 1978. gada līgumu, attiektos uz kuģošanas līnijām starp Kanāriju salu arhipelāga salām.

172 Pirmkārt, tas, ka vajadzīgo pasākumu ieteikums tika izstrādāts pēc sūdzībām par *Trasmediterránea* pret konkurenci vērsto rīcību, sniedzot pakalpojumus Kanāriju salu līnijās, neļauj atzīt, ka vajadzīgo pasākumu ieteikums bija vērsts tieši uz īpašo stāvokli, kāds bija kabotāžai starp Kanāriju salām. Tā kā vajadzīgo pasākumu

ieteikums attiecās uz 1978. gada līgumu kopumā, ir uzskatāms, ka [arī] Komisijas vērtējums attiecās uz visu 1978. gada līgumu, nevis tikai uz Kanāriju salu līnijām.

173 Otrkārt, nekas neliecina, ka Komisija būtu attiecinājusi vērtējumu uz Kanāriju salu kuģošanas līnijām, jo vajadzīgo pasākumu ieteikumā tā ļoti apšaubīja nepieciešamību uzlikt pienākumu sniegt sabiedriskos pakalpojumus dažās satiksmes līnijās, jo šajās līnijās pakalpojumus pienācīgi sniedz vai var sniegt privāti uzņēmumi, kuri tos attiecīgi sniedza komercpakalpojumu veidā. Konkrēti, prasītājs nav iesniedzis nekādus pierādījumus, kas ļautu atzīt, ka līnijas, kurās — kā norādīts vajadzīgo pasākumu ieteikumā — pastāvēja atbilstoša konkurence, noteikti būtu tieši Kanāriju salu satiksmes līnijas.

174 Treškārt, arī Komisijas vērtējumā, saskaņā ar kuru 1978. gada līgums sniedza *Trasmediterránea* komerciālo elastību, kas īsti nav savienojams ar sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja uzdevumu, nav norādīts, ka vajadzīgo pasākumu ieteikums būtu vērsts tieši uz [satiksmi starp] Kanāriju salām.

175 Savukārt tas, ka vajadzīgo pasākumu ieteikumā Spānijas iestādes tika aicinātas pielāgot 1978. gada līgumu Kopienu tiesību aktiem un it īpaši noteikumiem par sabiedrisko pakalpojumu līgumiem, liecina, ka šis vajadzīgo pasākumu ieteikums neattiecās uz Kanāriju salu [satiksmes] līnijām, kurās *Trasmediterránea* sniedza pakalpojumus atbilstoši 1978. gada līgumam. Saskaņā ar Regulas Nr. 3577/92 6. panta 2. punktu kabotāžas liberalizāciju Kanāriju salās piemēro tikai no 1999. gada 1. janvāra. Šādos apstākļos Komisija nevarēja ierosināt Spānijas iestādēm grozīt pakalpojumu sniegšanas sistēmu kuģošanas līnijās starp Kanāriju salām.

176 Tādējādi nav pierādīts, ka Komisijas kritiskais vērtējums, kas ietverts vajadzīgo pasākumu ieteikumā, būtu vērsts tieši uz [satiksmi starp] Kanāriju salām.

177 Tā kā prasītājs nav izvirzījis būtiskus argumentus, kas pamatotu tā apgalvojumu, tad, lai noskaidrotu, vai Komisija ir pievērsusi uzmanību stāvoklim Kanāriju salu tirgū, nav nepieciešams izdot rīkojumu, lai Komisija iesniedz visus materiālus, kas attiecas uz vajadzīgo pasākumu ieteikumu. Turklāt, tā kā iepriekšējā punktā izdarītais secinājums nekādi nav atkarīgs no tā, vai pagaidu sistēmai, kas izveidota ar 1997. gada 18. decembra lēmumu, ir pārejas raksturs; tāpat nav jāpieprasa veikt pierādījumu savākšanas pasākumus, ar ko varētu pierādīt, ka pagaidu sistēmai nav pārejas rakstura.

178 Ņemot vērā iepriekš minēto, pamats, kurš balstīts uz EKL 88. panta 1. punkta pārkāpumu, ir noraidāms kā nepamatots; minētais pamats ir vērsts uz to, ka Komisija ir pārkāpusi vajadzīgo pasākumu, kas attiecas uz 1978. gada līgumu, piemērošanas jomu.

B — *Par pamatu, kas balstīts uz EKL 86. panta 2. punkta pārkāpumu un uz pienākuma sniegt pamatojumu neizpildi*

179 Šī argumenta pamatojumam izvirzītais prasītāja pamatojums ir iedalāms piecās daļās. Pirmā daļa ir balstīta uz to, ka nav valsts varas izdota tiesību akta, ar ko *Trasmediterránea* būtu uzticēti pakalpojumi ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi. Otrā daļa ir balstīta uz to, ka pienākumiem sniegt sabiedriskos pakalpojumus, kas, iespējams, uzticēti *Trasmediterránea*, nav specifiska satura. Pamata trešajā daļā prasītājs apstrīd nepieciešamību pakalpojumus, ko *Trasmediterránea* sniedza Kanāriju salu arhipelāgā 1998. gadā, uzskatīt par pakalpojumiem ar vispārēju

tautsaimniecisku nozīmi. Pamata ceturtajā daļā prasītājs iebilst pret to, ka, uzticot *Trasmediterránea* iespējamo uzdevumu sniegt sabiedriskos pakalpojumus, nav izsludināts atklāts konkurss un šādai rīcībai nav sniegts pamatojums. Piektā daļa ir balstīta uz 1998. gada subsīdijas neatbilstošo raksturu un Apstrīdētā lēmuma nepietiekamo pamatojumu šajā jautājumā.

1. Par pirmo daļu, kas balstīta uz valsts varas izdota tiesību akta neesamību

a) Lietas dalībnieku argumenti

180 Prasītājs norāda, ka atbilstoši judikatūrai var uzskatīt, ka uzņēmumam ir uzticēts pakalpojums ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi EKL 86. panta 2. punkta nozīmē, ja šī pakalpojuma sniegšana tam ir uzticēta ar valsts varas izdotu aktu (Tiesas 1997. gada 23. oktobra spriedums lietā C-159/94 Komisija/Francija, *Recueil*, I-5815. lpp., 65. punkts).

181 Šajā gadījumā nebija neviena valsts varas izdota akta, kurš uzliktu *Trasmediterránea* pienākumu sniegt pakalpojumus, par kuriem tā saņēma 1998. gada subsīdiju. 1997. gada 18. decembra lēmumam, ar ko Kanāriju salu iestādes atļāva *Trasmediterránea* sniegt pakalpojumus kuģošanas līnijās starp Kanāriju salu arhipelāga salām, nav nekāda saistoša spēka attiecībā pret *Trasmediterránea*. Prasītājs šajā sakarā norāda, ka, no vienas puses, šī atļauja tika izdota pēc *Trasmediterránea* pieteikuma un, no otras puses, *Trasmediterránea* vienpusēji pārtrauca sniegt pakalpojumus atsevišķās līnijās, uz ko attiecas šī atļauja, vai veica izmaiņas šajās līnijās, līdzko tas bija tās komerciālajās interesēs. Tādējādi, tā kā nav valsts varas izdota tiesību akta, kurš uzliktu *Trasmediterránea* pienākumus, viens no

nosacījumiem EKL 86. panta 2. punkta piemērošanai nav izpildīts, un tas varēja liegt Komisijai atzīt, ka 1998. gada subsīdija ir saderīga ar kopējo tirgu minētās normas nozīmē.

182 Komisija norāda, ka sabiedrisko pakalpojumu sniegšana kuģošanas līnijās starp Kanāriju salām *Trasmediterránea* tika uzticēta uz noteiktu termiņu; tas tika noteikts ar lēmumiem, ko Kanāriju salu iestādes pieņēma 1997. gada 18. decembrī, 1998. gada 30. martā un 1998. gada 11. jūnijā. Šie lēmumi nosaka minēto pakalpojumu apjomu un sistēmu, kāda uz tiem attiecas, lai gan darbības joma ir noteikta, balstoties uz 1978. gada līguma sistēmu. Ar minētajiem elementiem pietiek, lai atzītu, ka tāda veida uzdevums, kādi paredzēti EKL 86. panta 2. punktā, tika uzticēts *Trasmediterránea*.

183 Prasītājs piebilst, ka saskaņā ar interpretāciju judikatūrā EKL 86. panta 2. punkts neizvirza nekādas formālas prasības, bet galvenokārt paredz funkcionālus aspektus. Tāpat šī norma neizvirza prasību, ka aktam, ar kuru minētais uzdevums tiek uzticēts, jābūt likumam vai noteikumiem, tāpat — kā paskaidrots Komisijas paziņojuma par Eiropas pakalpojumiem ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi 22. punktā — tā neprasa, lai akts būtu saistošs. Vienīgais noteicošais ir valsts varas griba uzticēt uzdevumu attiecīgajam uzņēmumam, līdz ar to minētais uzņēmums nevar rīkoties vienpusēji.

184 Šajā gadījumā pagaidu sistēmas darbības laikā *Trasmediterránea* nerīkojās vienpusēji, bet gan atbilstoši tiesību aktiem, ko Kanāriju salu valdība bija pieņēmusi, izmantojot tirgus organizēšanas pilnvaras.

185 Spānijas Karaliste būtībā apgalvo, ka ar atļauju, ko Kanāriju salu valdība devusi, izmantojot tai piešķirtās pilnvaras, *Trasmediterránea* tika uzticēts uzdevums EKL 86. panta 2. punkta nozīmē.

b) Pirmās instances tiesas vērtējums

186 Prasītājs pamatoti norāda, ka uzņēmumiem, kam uzticēti pakalpojumi ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, ir jābūt pilnvarotiem veikt šo uzdevumu ar valsts varas izdotu tiesību aktu (Pirmās instances tiesas 2000. gada 13. jūnija spriedums apvienotajās lietās T-204/97 un T-270/97 *EPAC*/Komisija, *Recueil*, II-2267. lpp., 126. punkts, un tajā minētā judikatūra).

187 Šajā gadījumā ir zināms, ka *Trasmediterránea* sniedza pakalpojumus kuģošanas līnijās starp Kanāriju salu arhipelāga salām no 1998. gada 1. janvāra atbilstoši Kanāriju salu iestāžu 1997. gada 18. decembra lēmumam, kas tika pagarināts ar lēmumiem, kas izdoti 1998. gada 30. martā, 11. jūnijā un 9. oktobrī. Tātad uzdevums sniegt attiecīgos pakalpojumus *Trasmediterránea* tika uzticēts ar valsts varas izdotu aktu.

188 Tas, ka šis uzdevums *Trasmediterránea* tika uzticēts pēc minētā uzņēmēja pieteikuma, nemaina secinājumu, kas izklāstīts iepriekšējā punktā. Uzdevumu sniegt sabiedriskos pakalpojumus uzņēmējam var uzticēt ar sabiedrisko pakalpojumu koncesiju (šajā sakarā skat. Tiesas 1994. gada 27. aprīļa spriedumu lietā C-393/92 *Almelo* u.c., *Recueil*, I-1477. lpp., 47. punkts). Koncesiju var piešķirt tikai ar koncesionāra piekrišanu. Tādējādi no minētās judikatūras izriet, — tas, ka uzņēmējs, kam uzticēts uzdevums sniegt sabiedriskos pakalpojumus, iesaistās procesā, ar kuru tam tiek uzticēts šis uzdevums, neizslēdz, ka šis uzdevums balstās uz valsts varas izdotu tiesību aktu.

189 Turklāt arī fakts, — ko Komisija neapstrīd — ka *Trasmediterránea* pārtrauca sniegt pakalpojumus atsevišķās līnijās, uz ko attiecās pagaidu sistēma, nemaina secinājumu, kas izklāstīts šī sprieduma 187. punktā. Šajā sakarā jānorāda, ka pakalpojuma sniegšanas vienpusēja pārtraukšana principā atbilst pienākumam sniegt sabiedriskos

pakalpojumus (šajā sakarā skat. Tiesas 2001. gada 20. februāra spriedumu lietā C-205/99 *Analir* u.c., *Recueil*, I-1271. lpp., 64. punkts). Tādā gadījumā pienākumu sniegt sabiedriskos pakalpojumus var uzlikt tikai ar valsts varas izdotu tiesību aktu. Tātad no minētās judikatūras, piemērojot to šīs lietas apstākļiem, izriet, ka fakts, ka *Trasmediterránea* pārtrauca sniegt pakalpojumus atsevišķās līnijās, nepierāda, ka nav nekāda valsts varas izdota tiesību akta, ar ko *Trasmediterránea* būtu uzticēti pakalpojumi ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi.

190 Jebkurā gadījumā, pat ja tas būtu pierādīts, fakts, ka *Trasmediterránea* vienpusēji pārtrauca sniegt pakalpojumus atsevišķās kuģošanas līnijās vai grozīja to noteikumus, vēl vairāk liecina par to, ka *Trasmediterránea* nav izpildījusi atsevišķus pienākumus, kas tai bija uzlikti ar pagaidu sistēmu.

191 Ņemot vērā iepriekš minēto, šī pamata pirmā daļa ir noraidāma kā nepamatota.

2. Par otro daļu, kas balstīta uz pienākumu sniegt sabiedriskos pakalpojumus precīzas definīcijas neesamību

a) Lietas dalībnieku argumenti

192 Prasītājs norāda, ka no Regulas Nr. 3577/92 4. panta izriet, ka pienākumam sniegt sabiedriskos pakalpojumus ir jābūt ar specifisku saturu.

193 Šis pienākums sniegt definīciju precizē pienākumu sniegt sabiedriskos pakalpojumus, kas izriet arī no Kopienas pamatnostādnēm jūras transporta nozarē. Kopienas pamatnostādnes par valsts atbalstu jūras transporta nozarē nevar kvalificēt kā tiesību normas, kas iestādēm ir jāievēro visos gadījumos. Tomēr tajās ir ietverts rīcības kodekss, kas norāda, kādai jābūt praksei, no kuras iestāde var atkāpties, tikai norādot iemeslus, kas liek izdarīt šādu atkāpi, citādi tiek pārkāpts vienlīdzīgas attieksmes princips (šajā sakarā skat. Tiesas 1974. gada 30. janvāra spriedumu lietā 148/73 *Louwage*/Komisija, *Recueil*, 81. lpp., 12. punkts, 1983. gada 1. decembra spriedumu lietā 343/82 *Michael*/Komisija, *Recueil*, 4023. lpp., 14. punkts, un 1984. gada 9. oktobra spriedumu apvienotajās lietās no 80/81 līdz 83/81 un no 182/82 līdz 185/82 *Adam* u.c./Komisija, *Recueil*, 3411. lpp., 22. punkts).

194 Šajā gadījumā nevienā normā vai vienpusējā vai līgumiskā aktā nav skaidri un precīzi definēts attiecīgais pienākums sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, kas uzticēts *Trasmediterránea*.

195 Tādējādi 1997. gada 18. decembra lēmumā par pagaidu atļauju bija norāde tikai uz pakalpojumiem, ko *Trasmediterránea* jau sniedza saskaņā ar 1978. gada līgumu. Vajadzīgo pasākumu ieteikumā Komisija jau norādīja, ka 1978. gada līgums neatbilst minimālajām prasībām attiecībā uz definīcijas sniegšanu un precizēšanu. Konkrēti, saistībā ar atsevišķiem pamataspektiem, piemēram, pakalpojumu tabulu un tarifu plānu, vajadzīgo pasākumu ieteikumā bija norādīts, ka 1978. gada līgums deva *Trasmediterránea* lielu rīcības brīvību tirgū, kas neatbilda tās kā parastu tādu jūras transporta pakalpojumu sniedzēja statusam, kurus finansē no valsts līdzekļiem.

196 Tā būtībā piebilst, ka uz Dekrētā Nr. 113/1998 paredzēto pakalpojumu definīciju nevar atsaukties, lai apgalvotu, ka ir ievēroti EKL 86. panta 2. punkta nosacījumi. No vienas puses, normatīvo aktu atpakaļejošā spēka nepieļaujamības princips izslēdz iespēju piemērot minēto dekrētu pagaidu atļaujai, kas dota ar agrāk pieņemtu

lēmumu. No otras puses, *Trasmediterránea* pat nemēģināja panākt, lai pagaidu atļaujas atbilstu minētajā dekrētā izvirzītajām prasībām.

197 Tā kā *Trasmediterránea* uzticētais uzdevums nav skaidri un precīzi definēts, tad 1998. gada subsīdija nevar ietilpt EKL 86. panta 2. punkta piemērošanas jomā.

198 Komisija, ko atbalsta Spānijas Karaliste, norāda, ka pagaidu atļaujās pakalpojumi, kas uz laiku uzticēti *Trasmediterránea*, bija definēti, atsaucoties uz definīciju, kas ietverta 1978. gada līgumā. Minētā definīcija nebija vispārīga, bet ļoti sīka un precīza. No tās izrietēja, ka pienākums sniegt sabiedriskos pakalpojumus, ko Kanāriju salu iestādes uz laiku uzticējušas *Trasmediterránea*, bija pietiekami definētas saistībā ar EKL 86. panta 2. punkta noteikumiem.

b) Pirmās instances tiesas vērtējums

199 Vispirms jānorāda, ka Regulas Nr. 3577/92 4. pants, kurā, pēc prasītāja uzskatiem, ir izvirzīta prasība precīzi definēt pienākuma sniegt sabiedriskos pakalpojumus saturu, nav ņemams vērā, izvērtējot, vai uz 1998. gada subsīdiju attiecas EKL 86. panta 2. punkts. No Regulas Nr. 3577/92 6. panta izriet, ka kabotāža attiecībā uz Kanāriju salu arhipelāgu uz laiku līdz 1999. gada 1. janvārim bija izslēgta no minētās regulas piemērošanas jomas. Ir zināms, ka 1998. gada subsīdija attiecas uz kabotāžas pakalpojumiem Kanāriju salu arhipelāgā tikai 1998. gadā. No tā izriet, ka Regula Nr. 3577/92 šīs lietas apstākļos nav piemērojama.

200 Prasītājs šajā pamata daļā veltīgi norāda uz Kopienas pamatnostādnēm jūras transporta nozarē. Šo pamatnostādņu 9. punktā patiešām ir minēts, ka pienākums sniegt sabiedriskos pakalpojumus ir skaidri jādefinē. Taču šis nosacījums ir piemērojams tikai tad, ja ir jālemj par to, vai tādu ekspluatācijas zaudējumu atmaksu, kuri radušies tieši saistībā ar atsevišķu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas pienākumu izpildi, var nekvalificēt kā valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta nozīmē. Šajā gadījumā ir zināms, ka 1998. gada subsīdija ir šāds valsts atbalsts. Tādēļ šajos apstākļos prasība definēt pienākuma sniegt sabiedriskos pakalpojumus saturu, kas uzlikti ar Kopienu pamatnostādnēm jūras transporta nozarē, nav piemērojama.

201 Turklāt, pat pieņemot, ka EKL 86. panta 2. punkts var liegt attiecībā uz 1998. gada subsīdiju piemērot noteikumus par valsts atbalstu tikai tad, ja pienākums sniegt sabiedriskos pakalpojumus, sakarā ar kuru piešķirta minētā subsīdija, ir skaidri definēts, jāatzīst, ka šajā lietā tā ir. Ar 1997. gada 18. decembra lēmumu, ar vēlākajiem pagarinājumiem, *Trasmediterránea* ir uzticēts uzdevums nodrošināt satiksmi starp Kanāriju salu arhipelāga salām, kas minētajai sabiedrībai bija jāveic, izpildot 1978. gada līgumu. Šajā līgumā ir noteiktas līnijas, kurās sniedzami pakalpojumi, satiksmes biežums un attiecīgo kuģu tehniskais raksturojums. Tomēr ir jāatzīst, ka minētais pienākums ir skaidri definēts.

202 Pretēji prasītāja apgalvojumiem no vajadzīgo pasākumu ieteikuma saistībā ar 1978. gada līgumu nekādi neizriet, ka Komisija uzskatītu, ka līgums neatbilst minimālajām prasībām definēt *Trasmediterránea* uzticēto pienākumu sniegt sabiedriskos pakalpojumus. Vajadzīgo pasākumu ieteikumā Komisija aprobežojās ar norādi, ka *Trasmediterránea* "grozīja vai veica izmaiņas pakalpojumu tabulā un [..] plānā, saņemot iepriekšēju kompetento iestāžu apstiprinājumu, [kas deva tai] rīcības brīvību tirgū, kas neatbilda tās kā parastu tādu jūras transporta pakalpojumu sniedzējas statusam, kurus finansē no valsts līdzekļiem". Minētā rīcības brīvība nekādi neizslēdz, ka pastāv skaidra definīcija pienākumam sniegt sabiedriskos pakalpojumus, kas uzticēts *Trasmediterránea*. Tā kā atbilstoši tipveida nosacījumu pamatprincipam Nr. 5 jebkādi grozījumi ir jāapstiprina līgumslēdzējai iestādei,

pienākuma sniegt sabiedriskos pakalpojumus definīcija izriet no 1978. gada līguma kopā ar lēmumiem par iespējamo šī pienākuma grozījumu apstiprināšanu. Turklāt prasītājs nav iesniedzis nekādus pierādījumus, kas liecinātu par to, ka *Trasmediterránea* būtu grozījusi pakalpojumu tabulu, nesaņemot līgumslēdzējas iestādes apstiprinājumu, vai ka šīs iestādes izdotie lēmumi par grozījumu apstiprināšanu bija prettiesiski.

203 Tādējādi ir uzskatāms, ka pienākums sniegt sabiedriskos pakalpojumus, kas *Trasmediterránea* uzticēts saistībā ar pagaidu sistēmu, ir skaidri definēts, un tādēļ šī pamata otrā daļa ir noraidāma kā nepamatota.

3. Par trešo daļu, kas balstīta uz faktiskas sabiedriskā pakalpojuma vajadzības trūkumu

a) Lietas dalībnieku argumenti

204 Prasītājs apgalvo, ka nebija vajadzības kvalificēt pakalpojumus, ko *Trasmediterránea* sniedza Kanāriju salu arhipelāgā, kā pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi. Šajā sakarā prasītājs, pirmkārt, norāda, ka, lai gan dalībvalstij piemīt zināma brīvība, plānojot un sniedzot pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, Kopienu iestādēm ir jāpārbauda, vai šie pakalpojumi tiek paredzēti tā, ka tie atbilst izvirzītajām materiālajām prasībām.

205 Prasītājs norāda, ka šīs prasības, pirmkārt, izriet no Komisijas paziņojuma par Eiropas pakalpojumiem ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, kura 14. punktā ir precizēts, ka šie pakalpojumi atšķiras no parastiem pakalpojumiem tad, ja valsts iestādes uzskata, ka to sniegšana ir nepieciešama, pat ja tirgus apstākļi to sniegšanai

nav pietiekami labvēlīgi. Tāpat specifiskajā jūras transporta jomā Regulas Nr. 3577/92 2. pantā pienākums sniegt sabiedriskos pakalpojumus ir definēts kā pienākums, ko attiecīgais Kopienas rēderis neuzņemtos vispār vai tādos apstākļos neuzņemtos tik lielā apjomā, ja tas ņemtu vērā savas komerciālās intereses.

206 Turklāt prasītājs apgalvo, ka vajadzīgo pasākumu ieteikumā jau ir norādīts, ka pastāv lielas šaubas par nepieciešamību uzlikt pienākumu sniegt sabiedriskos pakalpojumus attiecībā uz dažām minētajām līnijām, ņemot vērā, ka šajās līnijās privātie uzņēmumi varēja nodrošināt vai arī jau nodrošināja pakalpojumus pienācīgā apjomā; šie privātie uzņēmumi sniedza pakalpojumus komerciālā veidā un piedāvāja līdzīgu pārvadājumu biežumu, nepārtrauktību, sistemātiskumu un tarifus. Šis 1997. gadā izteiktais vērtējums vēl jo vairāk bija attiecināms uz 1998. gadu, kad pastāvēja ne vien sīva konkurence gandrīz visās subsidētajās līnijās, bet arī atbilstoši jūras un gaisa sakari starp salām.

207 Pamatojot apgalvojumu, ka kuģošanas līnijas starp salām nav sabiedrisko pakalpojumu uzdevums, prasītājs tiesas sēdē arī norādīja, ka *Tribunal Superior de Justicia de Canarias* 2003. gada 24. oktobra spriedumā atcēla Dekrētu Nr. 113/1998. Pēc prasītāja uzskatiem, galvenais pamatojums, kāpēc tika atcelts Dekrēts Nr. 113/1998, ir tāds, ka nebija vajadzības noteikt pienākumu sniegt sabiedriskos pakalpojumus, jo tirgū attiecībā uz [kuģošanas] līnijām starp Kanāriju salām pastāvēja liela konkurence un darbojās arī citas kuģniecības sabiedrības, kas sniedza šos pakalpojumus ar lielāku jaudu, lielāku kuģu skaitu un bez subsīdijām. Dekrēta Nr. 113/1998 atcelšana bija saistīta arī ar to, ka šis dekrēts un visi tā pielikumi bija "kā radīti" *Trasmediterránea* un šis dekrēts bija pilnīgā pretrunā Kopienu tiesībām un Spānijas tiesībām.

208 Tiesas sēdē prasītājs norādīja arī uz Kanāriju salu valdības transporta ģenerāldirekcijas izziņu, kas ietverta prasības pieteikuma 28. pielikumā un kurā attiecībā uz 1998. un 1999. gadu norādītas visas sabiedrības, kas nodrošināja satiksmi Kanāriju salu arhipelāgā, kā arī kuģi, līnijas, jauda un biežums. Šī satiksme tiktu nodrošināta pat tad, ja nebūtu pienākuma sniegt sabiedriskos pakalpojumus.

209 Komisija, ko atbalsta Spānijas Karaliste, vispirms vērš uzmanību uz to, ka atbilstoši judikatūrai par EKL 86. panta 2. punktu un Komisijas paziņojuma par Eiropas pakalpojumiem ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi 22. punktu, nosakot pienākumus sniegt sabiedriskos pakalpojumus, dalībvalstīm ir liela rīcības brīvība, un Komisijas kontrole principā aprobežojas ar to, ka Komisija reaģē tikai tad, ja konstatē kļūdas vai [tiesību] acīmredzami ļaunprātīgu izmantošanu.

210 Komisija būtībā piebilst, ka tās veiktā pārbaude varēja attiekties vienīgi uz nepieciešamību noteikt pienākumu sniegt sabiedriskos pakalpojumus brīdī, kad bija ieviesta 1998. gada pagaidu sistēma, tas ir, 1997. gada beigās. Tādējādi nedz apgalvojumi, kas ietverti vajadzīgo pasākumu ieteikumā, nedz tas, ka vēlākā situācijas attīstība neļāva saglabāt atsevišķus pakalpojumus Kanāriju salu arhipelāga salās, nepastāvot pienākumam sniegt sabiedriskos pakalpojumus, šajā gadījumā nav svarīgi.

211 Pēc Komisijas uzskatiem, tā kā uz attiecīgajām līnijām līdz 1997. gada decembrim joprojām attiecās pienākums sniegt sabiedriskos pakalpojumus, bija visai pieņemami, ka kompetentās iestādes vēlējās veikt pasākumus, lai nodrošinātu to nepārtrauktību līdz brīdim, kad stāsies spēkā galīgā sistēma.

212 Attiecībā uz *Tribunal Superior de Justicia de Canarias* spriedumu, ar ko atceļ Dekrētu Nr. 113/1998, Komisija un Spānijas Karaliste norāda, ka, pirmkārt, minētā

dekrēta atcelšana neskar vērtējumu par to, vai pakalpojumi, kas pagaidu sistēmā uzticēti *Trasmediterránea*, ir kvalificējami kā pakalpojumi ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi.

213 Šajā sakarā Komisija un Spānijas Karaliste apgalvo, ka 2. pants Dekrētā Nr. 113/1998, kas atcelts ar *Tribunal Superior de Justicia de Canarias* spriedumu, paredzēja pienākumu sniegt sabiedriskos pakalpojumus visiem uzņēmējiem, kamēr pagaidu sistēma ietvēra vienu līgumu par sabiedriskajiem pakalpojumiem, kurš bija noslēgts ar *Trasmediterránea* un kurā bija paredzēta kompensācija. Spriedums, ar ko tika atcelts Dekrēts Nr. 113/1998, tādējādi attiecas uz stāvokli, kurš atšķiras no šajā prasības pieteikumā raksturotā stāvokļa.

214 Turklāt Spānijas Karaliste norāda, ka *Tribunal Superior de Justicia de Canarias* spriedums ir pārsūdzēts *Tribunalsupremo* (Spānijas Augstākā tiesa).

b) Pirmās instances tiesas vērtējums

215 Vispirms jāatgādina, ka, ņemot vērā iemeslus, kas jau izklāstīti šī sprieduma 199. punktā, Regula Nr. 3577/92 nav piemērojama apstākļos, kādi ir šajā lietā. Līdz ar to, vēlēdamies noteikt, kādi ir galvenie nosacījumi, lai pakalpojumu varētu atzīt par pakalpojumu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi EKL 86. panta 2. punkta nozīmē, prasītājs veltīgi norāda uz minētās regulas 2. pantu.

216 Tāpat jānorāda, — kā jau Komisija izklāstījusi Paziņojuma par Eiropas pakalpojumiem ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi 22. punktā — dalībvalstīm ir liela rīcības brīvība attiecībā uz definīciju par to, kas atzīstams par pakalpojumu ar vispārēju

tautsaimniecisku nozīmi (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 1997. gada 27. februāra spriedumu lietā T-106/95 *FFSA* u.c./Komisija, *Recueil*, II-229. lpp., 99. punkts). Tomēr Komisija var apstrīdēt definīciju, ko šiem pakalpojumiem sniedz dalībvalsts, tikai acīmredzamas kļūdas gadījumā.

217 Tādējādi ir jāpārbauda, vai Komisija Apstrīdētajā lēmumā ir pareizi secinājusi, ka Kanāriju salu iestādes, atzīstot, ka no 1998. gada 1. janvāra līdz 1998. gada 31. decembrim Kanāriju salu līnijās bija vajadzīgi sabiedriskie pakalpojumi, — ko pirms tam sniedza *Trasmediterránea* — nav pieļāvušas acīmredzamas kļūdas vērtējumā.

218 Šajā sakarā jāpiekrīt Komisijai, ka, izbeidzoties 1978. gada līgumam, bija visai pieņemami, ka Kanāriju salu iestādes atzina, ka tirgus stāvoklis neļauj nodrošināt pakalpojumu nepārtrauktību kuģošanas līnijās starp Kanāriju salām, ko līdz 1997. gada 31. decembrim sniedza *Trasmediterránea*.

219 Ir zināms, ka *Trasmediterránea* sniedza šos pakalpojumus, konkurējot ar citiem uzņēmējiem, to skaitā prasītāju. Tomēr prasītājs nav pierādījis, ka šī konkurence ļautu nepārtrauktības, sistemātiskuma un biežuma ziņā visās līnijās, kur saskaņā ar pagaidu sistēmu darbojās *Trasmediterránea*, nodrošināt tādus pašus pakalpojumus, kā tie, ko sniedza *Trasmediterránea*.

220 Šajā sakarā pretēji prasītāja apgalvojumiem no Komisijas secinājuma, — kas izdarīts vajadzīgo pasākumu ieteikumā attiecībā uz 1978. gada līgumu — ka "atsevišķās līnijās pakalpojumus pienācīgi varēja sniegt (vai arī sniedza) privāti uzņēmumi, kuri [..] biežuma, nepārtrauktības, sistemātiskuma un tarifu ziņā sniedz tādus pašus pakalpojumus", nekādi neizriet, ka pastāvētu konkurenti, kas spētu Kanāriju salu līnijās sniegt tādus pašus pakalpojumus kā *Trasmediterránea*. Šī sprieduma 173. punktā izklāstīto iemeslu dēļ nav nekādu pierādījumu par to, ka šis secinājums attiektos uz Kanāriju salu līnijām.

221 Arī gaisa sakaru esamība starp atsevišķām Kanāriju salu arhipelāga salām 1998. gadā neļauj atzīt, ka konkurenti piedāvātu pārvadājumus starp salām, kas biežuma, nepārtrauktības un sistemātiskuma ziņā būtu līdzīgi pakalpojumiem, kas pagaidu sistēmā uzticēti *Trasmediterránea*.

222 Attiecībā uz *Tribunal Superior de Justicia de Canarias* spriedumu, uz ko prasītājs atsaucās tiesas sēdē, uzreiz jānorāda, ka, tā kā minētais spriedums tika taisīts pēc tam, kad Apstrīdētais lēmums jau bija pieņemts, Komisija, pieņemot Apstrīdēto lēmumu, nevarēja ņemt vērā minēto spriedumu. Tātad arī Pirmās instances tiesa, izvērtējot Apstrīdētā lēmuma tiesiskumu, nevar ņemt vērā minēto spriedumu.

223 Turklāt, lai gan prasītājs apgalvo, ka minētajā spriedumā valsts tiesa ir atzinusi, ka citi uzņēmēji sniedza satiksmes pakalpojumus starp salām, kas līdzīgi *Trasmediterránea* sniegtajiem pakalpojumiem — minētie uzņēmēji [gan] sniedza šos pakalpojumus ar lielāku jaudu un lielāku kuģu skaitu, — jāatzīst, ka spriedumā nav tāda secinājuma.

224 Vēl jāmin, ka prasītājs nenorāda, kuras ziņas, kas iekļautas attiecīgajā valsts tiesas spriedumā veiktajā tirgus analīzē, ļautu atzīt, ka Kanāriju salu iestādes ir pieļāvušas acīmredzamu kļūdu vērtējumā attiecībā uz to, ka pastāvētu faktiska vajadzība pēc sabiedriskā pakalpojuma.

225 Turklāt pārējie secinājumi, kas, kā apgalvo prasītājs, ietverti minētajā spriedumā, un uz kuriem prasītājs atsaucas, nevar būt par pierādījumu tam, ka Kanāriju salu iestādes būtu pieļāvušas acīmredzamu kļūdu vērtējumā, ko Komisijai būtu vajadzējis atzīt Apstrīdētajā lēmumā. Atzinumam, ka Dekrēts Nr. 113/1998 un visi tā pielikumi ir "kā radīti" *Trasmediterránea* un ka tādējādi šis dekrēts ir pretrunā Kopienu tiesībām un Spānijas tiesībām, nav nozīmes, izvērtējot, vai tirgus dalībnieki spētu nodrošināt pakalpojumus, ko 1998. gadā [Kanāriju salu] arhipelāgā sniedza *Trasmediterránea*.

226 Visbeidzot, pretēji prasītāja apgalvojumiem ne prasības pieteikuma 28. pielikumā, ne citviet lietas materiālos nav ietverta Kanāriju salu valdības transporta ģenerāldirekcijas izziņa, kurā attiecībā uz 1998. gadu būtu norādītas visas sabiedrības, kas nodrošināja satiksmi Kanāriju salu arhipelāgā, kā arī kuģi, līnijas, jauda un biežums.

227 Tā kā prasītāja iesniegtie pierādījumi un izvirzītie argumenti nepadara Kanāriju salu veikto vērtējumu, ka tirgus nebija pietiekami labvēlīgs tādas satiksmes nodrošināšanai kā pakalpojumi, ko pagaidu sistēmā sniedza *Trasmediterránea*, mazāk ticamu, nevar atzīt, ka minētās iestādes, pieņemot 1997. gada 18. decembra lēmumu, kas pēc tam pagarināts, būtu pārsniegušas tām piemītošo rīcības brīvību. Šādos apstākļos jāsecina, ka Apstrīdētajā lēmumā, kurā Komisija atzīst, ka Kanāriju salu iestādes varēja pamatoti uzticēt *Trasmediterránea* uzdevumu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, nav pieļauta kļūda vērtējumā.

228 Ņemot vērā iepriekš minēto, šī pamata trešā daļa ir noraidāma kā nepamatota.

4. Par ceturto daļu, kas balstīta uz atklāta konkursa neizsludināšanu un pamatojuma trūkumu

a) Lietas dalībnieku argumenti

229 Prasītājs būtībā norāda, ka tāda atbalsta piešķiršanai, kas paredzēts, lai finansētu pienākumu sniegt sabiedriskos pakalpojumus, ir jānotiek saskaņā ar uzņēmēju

nediskriminācijas principu; uzņēmējiem ir nodrošināmas vienādas iespējas saņemt minēto atbalstu. Šis princips ir ietverts Regulas Nr. 3577/92 4. pantā. Turklāt, tieši ņemot vērā šo principu, Kopienas pamatnostādnēs par valsts atbalstu jūras transporta nozarē ir ieteikts izsludināt atklātu konkursu.

230 Šajā gadījumā minētās prasības nav izpildītas, jo atbalsts *Trasmediterránea* tika piešķirts tieši, bez konkursa. Pēc šī atbalsta piešķiršanas atbilstoši Dekrētam Nr. 113/1998 tika publicēts uzaicinājums iesniegt piedāvājumus. Taču šī konkursa noteikumi bija acīmredzami nepieņemami, jo minētajā dekrētā nebija paredzētas nekādas subsīdijas pakalpojumu sniegšanai līnijās, uz kurām attiecās pienākums sniegt sabiedriskos pakalpojumus, bet gan tikai maksimālie tarifi, kas, pēc prasītāja uzskatiem, bija nepietiekami augsti.

231 Visbeidzot, prasītājs norāda, ka Apstrīdētajā lēmumā nav nevienas norādes attiecībā uz to, vai *Trasmediterránea* dotā uzdevuma izpilde nevarētu izdoties, piemērojot nediskriminācijas principu, saskaņā ar kuru atbalsts ir jāpiešķir, rīkojot konkursu. Pēc prasītāja uzskatiem, Apstrīdētajā lēmumā vajadzēja būt šādām norādēm, jo vajadzīgo pasākumu ieteikumā Komisija bija atzinusi, ka valsts atbalsta noteikumu piemērošana nerada ne juridiskus, ne praktiskus šķēršļus attiecīgo pakalpojumu vadībai, jo minētie noteikumi prasa atklātu konkursa procedūru. Prasītājs secina, ka, tā kā šādu norāžu nav, Apstrīdētais lēmums ne vien ir pretrunā EKL 86. panta 2. punktam, bet arī ir patvaļīgs un nepietiekami pamatots.

232 Komisija, ko atbalsta Spānijas Karaliste, būtībā norāda, ka Spānijas iestādēm nebija pienākuma noslēgt līgumus par sabiedriskajiem pakalpojumiem, rīkojot konkursu. Tādējādi no 9. punkta pamatnostādnēs par valsts atbalstu jūras transporta nozarē izriet, ka, lai gan Komisija iesaka noslēgt līgumus par sabiedriskajiem pakalpojumiem, rīkojot konkursu, ir atļauti arī citi līgumu noslēgšanas veidi, īpaši attiecībā uz salu kabotāžu, ko veic, nodrošinot regulāru prāmju satiksmi.

233 Turklāt, tā kā šajā gadījumā faktiskie apstākļi attiecas uz 1998. gadu, norādei uz Regulas Nr. 3577/92 4. pantu nav nozīmes, jo Regulas Nr. 3577/92 6. panta 2. punktā ir paredzēts, ka līdz 1999. gada 1. janvārim minētās regulas noteikumi uz Kanāriju salām neattiecas.

234 Komisija piebilst, ka saskaņā ar Kopienas tiesību aktu pašreizējo nostādni no EKL 86. panta neizriet nekādi vispārēji pienākumi noslēgt līgumus par sabiedriskajiem pakalpojumiem, rīkojot konkursu. Šādos apstākļos [vairs] nav jāpārbauda, vai šī līgumu noslēgšana bez konkursa atbilst EKL 86. panta 2. punktam.

235 Tāpat Komisija norāda, ka, pat ja pienākums rīkot konkursu šajā gadījumā būtu piemērojams, kā šoreiz [tomēr] nav, attiecīgās sistēmas pagaidu un pārejas raksturs un sabiedrisko pakalpojumu nepārtrauktības princips, kas atzīts Amsterdamas līgumam pievienotajā deklarācijā, varēja būt pamats *adhoc* sistēmai, jo būtu pieņemami uzskatīt, ka tikai uzņēmējs, kas vēsturiski sniedzis šos pakalpojumus, spēj nodrošināt to tūlītēju turpināšanu tik īsā laika posmā, uz kādu attiecās pagaidu sistēma.

236 Visbeidzot, tā apgalvo, ka galīgā sistēma, kas izriet no Dekrēta Nr. 133/1998, pieļauj tādu līgumu par sabiedriskajiem pakalpojumiem noslēgšanu, kas ietver kompensācijas, tikai rīkojot atklātu konkursu.

237 Ņemot vērā šos apsvērumus, ir acīmredzams, ka konkursa neesamība neļauj šajā gadījumā atteikties piemērot EKL 86. panta 2. punktu.

b) Pirmās instances tiesas vērtējums

238 Prasītājs veltīgi norāda uz Regulu Nr. 3577/92 un Kopienas pamatnostādnēm par valsts atbalstu jūras transporta nozarē, lai pierādītu, ka pakalpojumi ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi ir jāuztic, pamatojoties uz konkursu. No vienas puses, Regula Nr. 3577/92 nav piemērojama apstākļiem, kādi ir šajā lietā (skat. šī sprieduma 199. punktu). No otras puses, minētās pamatnostādnes, kas jebkurā gadījumā neizvirza prasību rīkot atklātu konkursu, pamatojoties uz kuru izvēlēties uzņēmējus salu kabotāžas pakalpojumu sniegšanai, nav piemērojamas, izvirzot nosacījumus, saskaņā ar kādiem ir piemērojams EKL 86. panta 2. punkts (skat. šī sprieduma 200. punktu).

239 Turklāt nedz no EKL 86. panta 2. punkta formulējuma, nedz judikatūras par šo tiesību normu neizriet, ka uzdevumu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi uzņēmējam var uzticēt tikai pēc konkursa. Tādējādi pretēji prasītāja apgalvojumiem nav izvirzāma prasība Apstrīdētajā lēmumā ietvert īpašu pamatojumu, kāpēc, uzticot *Trasmediterránea* pakalpojumu sniegšanu kuģošanas līnijās starp Kanāriju salām, šāds konkurss nav bijis izsludināts.

240 Tādējādi šī pamata ceturtā daļa ir jānoraida.

5. Par piekto daļu, kas balstīta uz 1998. gada subsīdijas neatbilstošo raksturu un nepietiekamo pamatojumu

a) Lietas dalībnieku argumenti

241 Prasītājs būtībā apgalvo, ka 1998. gada subsīdija ir neatbilstoša un ka Apstrīdētajā lēmumā attiecībā uz šo jautājumu nav pietiekama pamatojuma.

242 Pirmkārt, attiecībā uz minēto pamatojuma trūkumu prasītājs vispirms norāda, ka nav zinājis konkrētu informāciju par attiecīgo līniju izmaksām, kas tika ņemtas vērā, aprēķinot 1998. gada subsīdijas apmēru. Tas, ka Komisija nav norādījusi precīzus skaitļus, uz kuriem tā balstījās, nosakot atbilstošu šīs subsīdijas apmēru, ir Apstrīdētā lēmuma pamatojuma trūkums, kas padara to spēkā neesošu. Prasītājs lūdz Pirmās instances tiesu izdot rīkojumu, lai Komisija iesniedz Apstrīdēto lēmumu pilnībā, lai prasītājs spētu aizstāvēties.

243 Otrkārt, attiecībā uz kompensācijas neatbilstošo raksturu prasītājs norāda, ka no Kopienas judikatūras izriet, ka, lai varētu izmantot atkāpi, kas paredzēta EKL 86. panta 2. punktā, kompensācija var attiekties tikai uz papildu izmaksām, kas radušās, pildot īpašu uzdevumu, kas uzdots uzņēmumam, kam uzticēts pakalpojums ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi. Turklāt šāda kompensācija ir jāpiešķir, lai minētais uzņēmums spētu pildīt pienākumu sniegt sabiedriskos pakalpojumus, saglabājot ekonomisko līdzsvaru (šī sprieduma 216. punktā minētais spriedums lietā *FFSA* u.c./Komisija, 11. punkts). Prasītājs arī apgalvo, ka pamatnostādnēs par valsts atbalstu jūras transporta nozarē ir precizēts, ka papildu izmaksām ir jābūt tieši saistītām ar uzņēmēja reģistrēto deficītu un ka katrs pakalpojums ir jārēķina atsevišķi, lai novērstu pārmērīgas kompensācijas, dubultas subsīdijas un neatbilstošu pārvaldību un ekspluatācijas veidus.

244 Apstrīdētais lēmums neatbilst minētajām prasībām. Šajā sakarā prasītājs izvirza četrus iebildumus.

245 Pirmkārt, Komisija nav pārbaudījusi datus, kas ietverti neatkarīgā eksperta ziņojumā, kuru Kanāriju salu iestādes iecēla, lai tas pārbaudītu, kāds ir pieļaujamais kompensācijas apmērs 1998. gadam, bet šis ziņojums tika sagatavots pēc Kanāriju salu iestāžu pasūtījuma, tāpēc tā autora objektivitāte ir apšaubāma. Lai pierādītu savus apgalvojumus attiecībā uz Kanāriju salu iestāžu ieceltā eksperta ziņojumu, prasītājs lūdz Pirmās instances tiesu izdot rīkojumu iesniegt minēto ziņojumu.

246 Otrkārt, metodika, uz ko pamatojas minētais ziņojums, nav atbilstoša, jo tā balstās uz kāda uzņēmēja izmaksu analīzi, nevis faktiskajām *Trasmediterránea* izmaksām.

247 Treškārt, šī metodika ir kā radīta *Trasmediterránea*, jo, pieņemot Dekrētu Nr. 113/1998, pašas Kanāriju salu iestādes atzina, ka šajā dekrētā paredzēto pakalpojumu sniegšanai nav vajadzīgas subsīdijas un ka šiem pakalpojumiem pietiekamu finansējumu nodrošināja ieņēmumi no minētajā dekrētā noteiktajiem maksimālajiem tarifiem. Ja šie tarifi konkursa izsludināšanas brīdī bija pietiekami augsti, tad *Trasmediterránea* nevarēja rasties deficīts, kura segšanai vajadzīga subsīdija.

248 Turklāt ir notikusi diskriminācija starp *Trasmediterránea*, kas guva labumu no subsīdiju sistēmas, no vienas puses, un pārējiem uzņēmējiem, kas varēja izmantot vienīgi sistēmu, kas noteikta Dekrētā Nr. 113/1998, kurā nebija paredzētas nekādas subsīdijas, no otras puses.

249 Lai pierādītu, kādi bija tehniskie un ekonomiskie noteikumi, ko Kanāriju salu iestādes ņēma vērā, Dekrētā Nr. 113/1998 nosakot pienākumu sniegt sabiedriskos pakalpojumus un piemērojamos tarifus, prasītājs lūdz Pirmās instances tiesai izdot rīkojumu, lai Spānijas iestādes iesniedz materiālus, ko Kanāriju salu autonomās kopienas *Consejeríade Turismo y transportes* pārbaudījusi sakarā ar *Trasmediterránea* iesniegto sūdzību attiecībā uz tai pienākošos summu izmaksu deficīta segšanai, kurš tai, sniedzot sabiedriskos pakalpojumus kabotāžas līnijās starp salām, radies 1998., 1999. un 2000. finanšu gadā. Turklāt prasītājs lūdz, lai tiktu iesniegts neatkarīgā eksperta ziņojums, kā arī lūdz Pirmās instances tiesai izdot rīkojumu iesniegt visus dokumentus, kas saistīti ar konkursiem attiecībā uz sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu Kanāriju salu līnijās pēc Dekrēta Nr. 133/1998 stāšanās spēkā. Visbeidzot, prasītājs lūdz, lai tiktu iesniegti visi dokumenti attiecībā uz Dekrēta Nr. 133/1998 pieņemšanu, īpaši pētījumi, ziņojumi un ekonomiskā informācija, pamatojoties uz ko tika izstrādāts pielikums, kurā noteikts pienākums sniegt sabiedriskos pakalpojumus.

250 Ceturtkārt, neatkarīgā eksperta ziņojumā nebija analizēti ne iemesli, kāpēc, sniedzot pakalpojumus attiecīgajās līnijās, radies deficīts, ne arī tarifu politika, saskaņā ar kuru darbojās *Trasmediterránea*, lai gan, pēc prasītāja uzskatiem, bija svarīgi pārbaudīt šo informāciju, lai noskaidrotu, vai deficīts faktiski radās saistībā ar nepieciešamību sniegt sabiedriskos pakalpojumus vai arī citu komerciālu iemeslu dēļ.

251 Šajā sakarā prasītājs apgalvo, ka subsīdija tika izmantota, lai segtu deficītu, kas radās galvenokārt tādēļ, ka izlases veidā tika samazināti tarifi ātrgaitas līnijā Santakrusa de Tenerife [*Santa Cruz de Tenerife*] — Laspalmasa [*LasPalmas*]. Konkrēti, prasītājs norāda, ka *Trasmediterránea* šajā līnijā piemēro vairāk nekā 50 % atlaidi salīdzinājumā ar maksimālajiem tarifiem, kas apstiprināti attiecībā uz trim no piecām līnijām, kurās *Trasmediterránea* ik dienas nodrošina satiksmi un kurās prasītājs ir tās konkurents. Abās pārējās līnijās *Trasmediterránea* piemēro tarifus, kas ir gandrīz vienādi ar maksimālajiem tarifiem. Lai pierādītu šī apgalvojuma patiesīgumu, prasītājs lūdz Pirmās instances tiesu izdot Komisijai rīkojumu iesniegt tās rīcībā esošo informāciju par tarifu politiku, ko *Trasmediterránea* 1998. finanšu gadā piemēroja līnijās Loskristianosa [*Los Cristianos*] — Lagomera [*LaGomera*] un Santakrusa de Tenerife [*Santa Cruz de Tenerife*] — Laspalmasa [*Las Palmas*]. Prasītājs lūdz Pirmās instances tiesu arī izdot *Trasmediterránea* rīkojumu iesniegt dokumenta kopiju, kurā uzskaitīti oficiālie tarifi, kas 1998. gadā bija spēkā ātrgaitas līnijā Laspalmasa [*LasPalmas*] — Santakrusa de Tenerife [*Santa Cruz de Tenerife*], kas iedalīti pēc satiksmes grafika.

252 Prasītājs būtībā apgalvo, ka ir prettiesiski subsidēt līnijas, kas teorētiski atzītas par līnijām ar vispārēju nozīmi, ja [uzņēmējs, kas sniedz pakalpojumus šajās līnijās,] ir konstatējis būtisku deficītu sakarā ar [līniju] ekspluatāciju, tādēļ ka ir ievērojis tarifu samazināšanas politiku salīdzinājumā ar noteiktajiem tarifiem, tādējādi pārkāpjot svarīgas EK līguma normas. Šādos apstākļos Komisija nevarēja atzīt 1998. gada subsīdiju par saderīgu ar kopējo tirgu.

253 Komisija, ko atbalsta Spānijas Karaliste, norāda, ka kompensācija, ko saņēma *Trasmediterránea* un kas bija aprēķināta pēc pieņemamas metodes, ir atbilstoša un samērīga.

254 Attiecībā uz metodiku Komisija apgalvo, ka tā, no vienas puses, ir balstīta uz fiktīvām nemainīgām un mainīgām izmaksām, kas konkrētam uzņēmējam varētu rasties, sniedzot pakalpojumus ikvienā no attiecīgajām līnijām, ņemot vērā valsts iestāžu izvirzītos noteikumus un satiksmes plūsmu, kas reģistrēta iepriekšējos finanšu gados, un, no otras puses, uz ieņēmumiem, kas paredzami katrā no līnijām, piemērojot tarifus iepriekš minētajai satiksmes plūsmai. Objektīvi paredzamo pieļaujamo deficītu katrā no šiem gadījumiem veido starpība starp minētajām izmaksām un ieņēmumiem. Pamatojoties uz šiem kritērijiem, pētījumā bija secināts, ka lielāks vai mazāks deficīts rodas visās līnijās. Kopējais deficīts atbilst 1,652 miljardiem ESP, bet *Trasmediterránea* lūdza piešķirt subsīdiju 2,5 miljardu ESP apmērā. Starpība starp summu, ko *Trasmediterránea* lūdza piešķirt, un summu, ko faktiski piešķīra Kanāriju salu iestādes, liecina par to, ka, aprēķinot kompensāciju, *Trasmediterránea* un Kanāriju salu valdības intereses bija klaji pretrunīgas. Līdz ar to nebūtu nekāda iemesla uzskatīt, ka neatkarīgā eksperta ziņojums būtu sagatavots labvēlīgi *Trasmediterránea*.

255 Tas, ka veiktā analīze nebija balstīta vienīgi uz *Trasmediterránea* sniegtajiem datiem, bet gan uz aprēķiniem, kas pamatoti ar izmaksām, kas var rasties kādam uzņēmējam, neradot nekādas problēmas, liecina par šīs analīzes precizitāti. Šīs metodes izmantošana dod iespēju nebalstīties uz izmaksām, ko *Trasmediterránea*, iespējams, būtu varējusi mākslīgi pārvērtēt.

256 Turklāt Komisija akli nepiekrita neatkarīgā eksperta ziņojumam, bet gan sīki pārbaudīja tā pamatojumu, izmantoto metodiku, kā arī veiktos aprēķinus, un secināja, ka pamatojums ir ticams.

257 Attiecībā uz argumentu, saskaņā ar kuru kompensācijas, kas izmaksātas *Trasmediterránea*, ir pārmērīgas, jo vajadzēja pietikt ar iepriekš atļautajiem ieņēmumiem, Komisija iebilst, ka, reglamentējot nozari, valsts iestāde var leģitīmi paredzēt, ka uzņēmējam tiks piešķirts finansējums, daļēji tiešu maksājumu veidā, ko veic lietotāji,

un daļēji kā valsts atbalsts, jo valsts iestāžu galvenais mērķis ir apmierināt sabiedriskā pakalpojuma saņēmēju intereses, nevis uzņēmēju intereses.

258 Attiecībā uz iebildumu, ka atbalsts ir nesamērīgs un tādējādi pretrunā EKL 86. panta 2. punktam, jo no šīs kompensācijas tiks finansēta *Trasmediterránea* tarifu politika līnijās, kurās tai ir konkurenti, Komisija būtībā norāda, ka šis iebildums neiztur nekādu analīzi. Vispirms, reglamentējot nozari, valsts iestāde var leģitīmi paredzēt, ka finansējumu uzņēmējam, kam uzticēta sabiedriska pakalpojuma sniegšana, daļēji veido tiešie maksājumi, ko veic lietotāji, un daļēji — valsts atbalsts. EKL 86. panta 2. punkts ir paredzēts tieši šādiem gadījumiem. Minētā norma izvirza prasību, lai deficīts, kura segšanai piešķirams valsts atbalsts, būtu faktiski saistīts ar uzdevumu sniegt sabiedriskos pakalpojumus, kas uzņēmumam uzticēts, kā tas ir šajā gadījumā.

259 Komisija piebilst, ka, apgalvojot, ka 1998. gada subsīdija ir nesamērīga tikai tāpēc, ka *Trasmediterránea* to cenu ziņā izkonkurē, prasītājs jauc divus dažādus analīzes posmus — no vienas puses, jautājumu par 1998. gada subsīdijas saderību un, no otras puses, jautājumu par iespējamo komerciālo rīcību, ko sāka *Trasmediterránea*.

260 Jautājums par to, vai *Trasmediterránea* rīcība ir bijusi pretēja konkurences noteikumiem, vai nē, sevišķi, piedāvājot pakalpojumus par cenām, kas zemākas par to izmaksām, tirgos, kur tai konkrētajā gadījumā bija dominējošais stāvoklis, ir atsevišķs jautājums, kas noskaidrojams, izmantojot piemērotu tiesību aizsardzības līdzekli. Pat ja būtu pierādīts, ka *Trasmediterránea* rīcība bijusi pretēja konkurences noteikumiem, tas vēl nenozīmētu, ka šī rīcība ir finansēta no 1998. gada subsīdijas, kuras apmērs ir tikai 1,65 miljardi ESP, bet *Trasmediterránea* 1998. gadā visās līnijās kopā, kur tā sniedza pakalpojumus atbilstoši pagaidu sistēmai, ir reģistrēts 2,5 miljardu ESP liels deficīts.

b) Pirmās instances tiesas vērtējums

261 Pirmkārt, ir jāpārbauda, vai četri iebildumi, ko prasītājs izteicis attiecībā uz 1998. gada subsīdijas neatbilstību, ir pamatoti.

262 Pirmajā iebildumā prasītājs būtībā apgalvo, ka Komisija nav pārbaudījusi datus, kas ietverti neatkarīgā eksperta ziņojumā, pamatojoties uz kuru tika aprēķināta 1998. gada subsīdija, lai gan, pēc prasītāja uzskatiem, šī eksperta objektivitāte bija apšaubāma, jo to iecēla Kanāriju salu iestādes.

263 Uzreiz jānorāda, ka prasītājs nav izteicis nevienu argumentu, kas radītu lielas šaubas par attiecīgā ekspertīzes ziņojuma autora objektivitāti. Tomēr jāuzsver, ka attiecīgajā ziņojumā zaudējumi, kas atlīdzināmi *Trasmediterránea*, ir aprēķināti 1,652 miljardu ESP apmērā, lai gan tā lūdza piešķirt kompensāciju 2,5 miljardu ESP apmērā. Šādos apstākļos jāuzskata, ka nav nekādu pierādījumu par to, ka minētā ziņojuma autors kaut kādā veidā būtu bijis neobjektīvs par labu *Trasmediterránea*. Turklāt, tā kā Spānijas Karaliste ir norādījusi — un šajā jautājumā prasītājs nav izteicis nekādus pieņemamus iebildumus — ka tam attiecīgā ziņojuma kopija bija jau pirms replikas iesniegšanas šajā lietā, tad sagatavošanās pasākuma veidā nav jāizdod rīkojums, lai Kanāriju salu iestādes iesniedz minēto ziņojumu.

264 Pat atzīstot, ka, neņemot vērā attiecīgā ziņojuma autora neobjektivitāti, Komisijai vajadzēja pārbaudīt tajā ietvertos datus, jākonstatē, ka Apstrīdētajā lēmumā ir skaidri norādīts, ka ir veikta izvērtēšana attiecībā uz katru kuģošanas līniju un precizēti dažādie posteņi, kas saistīti ar vērā ņemtajām izmaksām. Turklāt prasītājs nav

izvirzījis nevienu argumentu, kas ļautu apšaubīt, ka Komisija ir faktiski sīki izpētījusi šo pamatojumu, metodiku un aprēķinus, kas veikti, sagatavojot minēto ziņojumu. Šādos apstākļos iebildums ir noraidāms kā nepamatots.

265 Otrajā iebildumā prasītājs apstrīd to, ka pārmērīgās izmaksas, kas radušās, sniedzot iespējamo sabiedrisko pakalpojumu, varētu tikt pienācīgi aprēķinātas, ņemot vērā kāda uzņēmēja izmaksas, tā vietā, lai izmantotu izmaksas, kas, sniedzot attiecīgos pakalpojumus, faktiski radušās *Trasmediterránea*.

266 Aplūkojot sarežģītus ekonomiskus apstākļus, Komisijai ir plaša rīcības brīvība, izvērtējot papildu izmaksas, kas radušās, sniedzot minēto pakalpojumu. No tā izriet, ka kontrole, kas Pirmās instances tiesai jāveic attiecībā uz Komisijas veikto vērtējumu, aprobežojas ar faktisko apstākļu materiālās pareizības pārbaudi un pārbaudi, vai nav pieļauta acīmredzama kļūda vērtējumā (šajā sakarā skat. šī sprieduma 216. punktā minēto spriedumu lietā *FFSA* u.c./Komisija, 101. punkts).

267 Šajā gadījumā Komisija varēja pamatoti uzskatīt, ka norāde uz objektīvajām izmaksām ļauj aprēķināt 1998. gada subsīdijas summu, nebalstoties uz izmaksām, ko norādījusi *Trasmediterránea*. Ja būtu pierādīts, ka objektīvās izmaksas, ko Komisija ņēmusi vērā, ir nepamatoti augstas, Komisijas vērtējumā par 1998. gada subsīdijas atbilstību attiecīgi būtu pieļauta acīmredzama kļūda vērtējumā. Tomēr šajā gadījumā prasītājs nav pierādījis un pat nav apgalvojis, ka izmantotās objektīvās izmaksas būtu pārmērīgas. Šādos apstākļos jāsecina, ka otrais iebildums nav pamatots.

268 Trešajā iebildumā prasītājs norāda, ka Komisija ir atzinusi pašu subsidēšanas principu attiecībā uz attiecīgo pakalpojumu sniegšanu, kā rezultātā ir notikusi diskriminācija starp *Trasmediterránea* un pārējiem uzņēmējiem.

269 Lietas dalībnieki nav apstrīdējuši, ka pakalpojumi, ko *Trasmediterránea* sniedza atbilstoši pagaidu sistēmai, ir paredzēti arī Dekrētā Nr. 113/1998 un ka arī maksimālie tarifi, ko *Trasmediterránea* piemēroja, sniedzot šos pakalpojumus, ir noteikti Dekrētā Nr. 113/1998. Tāpat ir zināms, ka Dekrētā Nr. 113/1998 pakalpojumu sniegšanai ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi nav paredzētas nekādas subsīdijas; tas ir tāpēc, ka šiem pakalpojumiem noteiktie tarifi ir uzskatāmi par pietiekamiem, lai segtu ar tiem saistītās izmaksas. No tā gan nevar secināt, ka Komisija, atzīstot pašu 1998. gada subsīdijas [piešķiršanas] principu, būtu pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā. Komisija varēja pamatoti uzskatīt, ka Dekrētā Nr. 113/1998 paredzētie tarifi nepietiekamā apmērā sedz izmaksas, kas saistītas ar pakalpojumu sniegšanu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, kuri uzticēti *Trasmediterránea*. Šajā sakarā jānorāda, ka pats prasītājs apgalvo, ka šie tarifi bija acīmredzami nepietiekami, lai no tiem varētu finansēt pakalpojumus, kas paredzēti Dekrētā Nr. 113/1998.

270 Šādos apstākļos nav jāizpilda prasītāja lūgums iesniegt dažādus dokumentus, lai pamatotu tā apgalvojumus attiecībā uz pienākumu sniegt sabiedriskos pakalpojumus, kurš paredzēts Dekrētā Nr. 113/1998, un tarifiem, kas piemērojami šiem pakalpojumiem.

271 Turklāt pretēji prasītāja apgalvojumiem tas vien, ka tikai *Trasmediterránea* guva labumu no 1998. gada subsīdijas, neliecina par diskrimināciju attiecībā pret pārējiem uzņēmējiem. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru diskriminācija īpaši izpaužas kā atšķirīgu noteikumu piemērošana līdzīgās situācijās, radot atsevišķiem uzņēmējiem nelabvēlīgus apstākļus salīdzinājumā ar citiem uzņēmējiem, ja šāda atšķirīgu noteikumu piemērošana nav notikusi sakarā ar svarīgām objektīvām atšķirībām (Tiesas 1962. gada 13. jūlija spriedums apvienotajās lietās 17/61 un 20/61 *Klöckner-Werke* un *Hoesch*/Augstā iestāde, *Recueil*, 615. un 652. lpp.; Tiesas 1985. gada 15. janvāra spriedums lietā 250/83 *Finsider*/Komisija, *Recueil*, 131. lpp., 8. punkts, un Tiesas 2002. gada 26. septembra spriedums lietā C-351/98 Spānija/Komisija, *Recueil*, I-8031. lpp., 57. punkts).

272 Prasītājam nav izdevies pierādīt, ka pārējie uzņēmēji, izņemot *Trasmediterránea*, spēja nodrošināt pakalpojumus kuģošanas līnijās starp Kanāriju salu arhipelāga salām atbilstoši prasībām, kas izvirzītas pagaidu sistēmā. Prasītājs arī nav pierādījis, ka citiem uzņēmējiem, izņemot *Trasmediterránea*, būtu uzticēts uzdevums sniegt šos pakalpojumus. Visbeidzot, prasītājs nav pierādījis, ka šos pakalpojumus būtu faktiski piedāvājuši citi uzņēmēji, izņemot *Trasmediterránea*.

273 Tādējādi ir jāatzīst, ka starp *Trasmediterránea* situāciju un citu uzņēmēju situāciju bija būtiska objektīva atšķirība un ka šī objektīvā atšķirība ir pietiekama, lai attaisnotu, ka kompensāciju pakalpojumu sniegšanai kuģošanas līnijās starp Kanāriju salu arhipelāga salām saņēma tikai *Trasmediterránea*, jo tā vienīgā sniedza minētos pakalpojumus. Tātad trešais iebildums nav pamatots.

274 Ceturtajā iebildumā prasītājs būtībā pārmet Komisijai, ka tā ir pieļāvusi, ka 1998. gada subsīdijas apmērs sedz izmaksas, kas saistītas ar pakalpojumu sniegšanu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, lai gan šī subsīdija sedza ekspluatācijas deficītu, kas saistīts ar tarifu politiku, kas ir pretrunā EK līguma normām.

275 Šajā sakarā vispirms jāuzsver, ka prasītājs nenorāda, kuras EK līguma normas iespējamā tarifu piemērošana pārkāpj. Pieņemot, ka prasītājs apgalvo, ka *Trasmediterránea* ir pārkāpusi EKL 82. pantu, jāatzīst, ka prasītājs ir aprobežojies ar apgalvojumu, ka *Trasmediterránea* ir piemērojusi tarifu samazinājumus līnijās, kur tā konkurēja ar prasītāju, nekādi neizklāstot, kādu iemeslu dēļ šī rīcība, pēc prasītāja uzskatiem, būtu [atzīstama par] dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu. Visbeidzot, pat tad, ja attiecīgā tarifu piemērošana būtu dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana, šī atziņa nepadarītu Komisijas vērtējumu, kas ietverts Apstrīdētajā lēmumā un saskaņā ar kuru 1998. gada subsīdijas apmērs ir pilnībā samērīgs ar sabiedrisko pakalpojumu papildu izmaksām un tādējādi atbilst EKL

86. panta 2. punktam, mazāk ticamu. Tā kā ir zināms, ka *Trasmediterránea* nav saņēmusi kompensāciju, kura segtu visu deficītu, kas radies, sniedzot kuģniecības pakalpojumus saskaņā ar pagaidu sistēmu, bet tai ir nācies pašai segt deficīta daļu 850 miljonu ESP apmērā, nav izslēgts, ka šis deficīts, kas radies saistībā ar apstrīdēto tarifu piemērošanu, paliks uz *Trasmediterránea* rēķina un nekādi netiks kompensēts no 1998. gada subsīdijas.

276 Šādos apstākļos nav jāizpilda prasītāja lūgums Pirmās instances tiesai, lai tā izdod rīkojumu Komisijai un *Trasmediterránea* iesniegt dokumentus par šī uzņēmēja komercdarbību atsevišķās līnijās.

277 No iepriekš minētā izriet, ka neviens no pārējiem iebildumiem, ko prasītājs izvirzījis, lai pamatotu šī argumenta piekto daļu, nav pamatots.

278 Otrkārt, ir jāpārbauda, vai — kā norāda prasītājs — Apstrīdētajā lēmumā trūkst pamatojuma par konkrētu informāciju par attiecīgo līniju izmaksām, kas tika ņemtas vērā, aprēķinot 1998. gada subsīdijas apmēru (skat. šī sprieduma 242. punktu), no vienas puses, un iemesliem, kādēļ Komisija uzskatīja, ka noteikumu piemērošana par valsts atbalstu radītu šķēršļus, veicot *Trasmediterránea* uzticēto uzdevumu, no otras puses (skat. šī sprieduma 243. punktu).

279 Attiecībā uz norādīto konkrētas informācijas trūkumu par attiecīgo līniju izmaksām pietiek norādīt, ka Apstrīdētā lēmuma versija, no kuras nebija izņemta nekāda informācija un kas tika nosūtīta Spānijas Karalistei, un kuras kopija ir prasītāja rīcībā (skat. šī sprieduma 264. punktu), ietver datus, uz kuru trūkumu sabiedrībai pieejamajā Apstrīdētā lēmuma versijā norādījis prasītājs. Tādējādi Apstrīdētajā lēmumā šajā jautājumā netrūkst pamatojuma.

280 Attiecībā uz iespējamo pamatojuma trūkumu par to, vai tad, ja tiktu piemēroti Kopienu noteikumi par valsts atbalstu, rastos šķēršļi, kas neļautu *Trasmediterránea* pildīt savu uzdevumu, jāuzsver, ka Apstrīdētajā lēmumā ir skaidri un nepārprotami norādīts pamatojums, kas licis Komisijai uzskatīt, ka minēto noteikumu piemērošana radītu šķēršļus *Trasmediterránea* uzticētā uzdevuma izpildē. Vispirms Komisija norāda, ka, izvērtējot, vai *Trasmediterránea* būtu piešķirama kompensācija sakarā ar izmaksām, kas tai radušās, pildot uzdevumu, Komisijai ir jāpārbauda, vai ir citi uzņēmēji, kas piedāvā *Trasmediterránea* uzticētajiem pakalpojumiem līdzīgus pakalpojumus. Komisija norāda, ka neviens cits uzņēmējs 1998. gadā nesniedza šādus pakalpojumus Kanāriju salu arhipelāgā. Visbeidzot, tā norāda, ka piešķirtā subsīdija, kas kvalificēta kā valsts atbalsts, ir pilnībā samērīga ar papildu izmaksām, kas radušās, pildot attiecīgo pienākumu sniegt sabiedriskos pakalpojumus. Ņemot to vērā, jāatzīst, ka Apstrīdētajā lēmumā vismaz netieši ir norādīts, ka 1998. gada subsīdija, kura, piemērojot noteikumus par valsts atbalstu, būtu jāaizliedz, bija vajadzīga, lai nodrošinātu pakalpojumu sniegšanu, kas *Trasmediterránea* uzticēti saskaņā ar pagaidu sistēmu. Tādējādi Apstrīdētajā lēmumā šajā jautājumā netrūkst pamatojuma.

281 No iepriekš minētā izriet, ka tāpat kā pirmajām četrām daļām, arī šī pamata piektajai daļai nevar piekrist. Tādēļ arguments ir noraidāms kā nepamatots.

282 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, prasība kopumā ir noraidāma.

Par lūgumiem attiecībā uz pierādījumiem

283 Izņemot prasītāja izteiktos lūgumus ar mērķi noskaidrot konkrētus faktus, kas pārbaudīti iepriekš, aplūkojot dažādus izvirzītos pamatus, prasītājs ir izteicis vēl citus

lūgumus iesniegt dokumentus, tomēr nenorādot precīzus faktus, ko ar šiem dokumentiem varētu pamatot. Šādos apstākļos ir uzskatāms, ka šiem lūgumiem nav nekādas izšķirošas nozīmes, veicot tiesiskuma pārbaudi, kas ir Kopienu tiesas uzdevums. Tādēļ šie lūgumi ir noraidāmi.

Par tiesāšanās izdevumiem

284 Saskaņā ar Reglamenta 87. panta 2. punktu lietas dalībniekam, kuram spriedums nav nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājam spriedums nav labvēlīgs, tam jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar Komisijas prasījumiem.

285 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 4. punkta pirmajai daļai Spānijas Karaliste sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Ar šādu pamatojumu

PIRMĀS INSTANCES TIESA (otrā palāta paplašinātā sastāvā)

nospriež:

1) prasību noraidīt;

2) prasītājs sedz savus, kā arī atlīdzina Komisijas tiesāšanās izdevumus;

3) Spānijas Karaliste sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Pirrung Meij Forwood

Pelikánová Papasavvas

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā, 2005. gada 15. jūnijā.

Sekretārs

H. Jung

Priekšsēdētājs

J. Pirrung

Satura rādītājs

Atbilstošās tiesību normas ..... II - 2038

I — Kopienu tiesību normas ..... II - 2038

A — Regula (EEK) Nr. 3577/92 ..... II - 2038

B — Regula (EK) Nr. 659/1999 ..... II - 2039

C — Kopienas pamatnostādnes par valsts atbalstu jūras transporta nozarē ... II - 2040

D — Paziņojums par Eiropas pakalpojumiem ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi ..... II - 2040

II — Spānijas tiesību normas ..... II - 2041

A — Karaļa dekrēts Nr. 1876/78 ..... II - 2041

B — Karaļa dekrēts Nr. 1466/1997 ..... II - 2045

C — Dekrēts Nr. 113/1998 ..... II - 2045

Prāvas rašanās fakti ..... II - 2046

I — 1978. gada līgums ..... II - 2046

II — Prasītāja sūdzības un priekšlikums pasākumiem, kas būtu vajadzīgi attiecībā uz 1978. gada līgumu ..... II - 2048

III — Pagaidu sistēma satiksmes līnijās starp Kanāriju salu arhipelāga salām ..... II - 2050

Apstrīdētais lēmums ..... II - 2051

Tiesvedība ..... II - 2054

Lietas dalībnieku prasījumi ..... II - 2056

Par pieņemamību ..... II - 2057

I — Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 2057

II — Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 2060

Par lietas būtību ..... II - 2064

I — Par 1997. gada subsīdiju un subsīdiju līguma atcelšanai ..... II - 2065

A — Par pamatu, kas balstīts uz pienākuma sniegt pamatojumu neizpildi .... II - 2065

1. Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 2065

2. Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 2066

B — Par pamatu, kas balstīts uz kļūdām vērtējumā, piemērojot EKL 88. pantu II - 2068

1. Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 2068

a) Par pirmo daļu ..... II - 2069

b) Par otro daļu ..... II - 2073

2. Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 2076

a) Par pirmo daļu ..... II - 2076

b) Par otro daļu ..... II - 2078

II — Par 1998. gada subsīdiju ..... II - 2081

A — Par pamatu, kurš balstīts uz EKL 88. panta pārkāpumu ..... II - 2081

1. Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 2081

2. Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 2086

B — Par pamatu, kas balstīts uz EKL 86. panta 2. punkta pārkāpumu un uz pienākuma sniegt pamatojumu neizpildi ..... II - 2089

1. Par pirmo daļu, kas balstīta uz valsts varas izdota tiesību akta neesamību ..... II - 2090

a) Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 2090

b) Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 2092

2. Par otro daļu, kas balstīta uz pienākumu sniegt sabiedriskos pakalpojumus precīzas definīcijas neesamību ..... II - 2093

a) Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 2093

b) Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 2095

3. Par trešo daļu, kas balstīta uz faktiskas sabiedriskā pakalpojuma vajadzības trūkumu ..... II - 2097

a) Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 2097

b) Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 2100

4. Par ceturto daļu, kas balstīta uz atklāta konkursa neizsludināšanu un pamatojuma trūkumu ..... II - 2103

a) Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 2103

b) Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 2106

5. Par piekto daļu, kas balstīta uz 1998. gada subsīdijas neatbilstošo raksturu un nepietiekamo pamatojumu ..... II - 2106

a) Lietas dalībnieku argumenti ..... II - 2106

b) Pirmās instances tiesas vērtējums ..... II - 2112

Par lūgumiem attiecībā uz pierādījumiem ..... II - 2117

Par tiesāšanās izdevumiem ..... II - 2118